ANNEXES

1. Proves de nivell de FORMACIÓ LABORAL.
2. Proves de nivell de CULTURA GENERAL nivell mig i alt.
3. Proves de nivell de CULTURA GENERAL nivell baix.
4. Proves de nivell de ECONOMIA DOMÈSTICA nivell mig i alt.
5. Proves de nivell de ECONOMIA DOMÈSTICA nivell baix.
6. Portada de les proves de nivell.
7. Eina emprada per realitzar el buidatge.
8. Desenvolupament de la Llei 13/1982
9. Desenvolupament de la Llei 51/2003
10. Descripció de les discapacitats que es troben al programa de FORMACIÓ D'ADULTS de la Fundació Astrid 21.
11. Taula del buidatge específic de la prova de FORMACIÓ LABORAL.
12. Taula del buidatge específic de la prova d'ECONOMIA DOMÈSTICA.
13. Taula del buidatge específic de la prova de CULTURA GENERAL.

ANNEX NÚMERO 1: Proves de nivell de FORMACIÓ LABORAL.

1. SITUACIÓ LABORAL REAL.

A on treballes? ……

Quines tasques fas en aquesta empresa?

……

……

……

……

……

Quin tipus de contracte tens? ……

Com reps la nòmina mensualment, a mà o per correu? ……

Quina és la teva actitud dins l'empresa? [puntua cada ítem d'1 a 6 en funció de la importància que li donen (essent 1 poc important i 6 molt important)]

Donar una bona imatge a la feina.	1	2	3	4	5	6
Complir totes les tasques que se t'encomanen.	1	2	3	4	5	6
Ser puntual. Admetre les teves limitacions.	1	2	3	4	5	6
Demanar ajuda quan la necessitis.	1	2	3	4	5	6
No intentar canviar-ho tot.	1	2	3	4	5	6
Donar la teva opinió quan tens una idea de millora.	1	2	3	4	5	6
Controlar les teves situacions de crisi, mal humor,...	1	2	3	4	5	6
Aprendre dels altres.	1	2	3	4	5	6
Ser diplomàtic amb els superiors.	1	2	3	4	5	6
Informar-te sobre la desocupació, la seguretat social,...	1	2	3	4	5	6
Saber quan pots prendre decisions.	1	2	3	4	5	6
Saber a qui t'has d'adreçar per demanar alguna cosa.	1	2	3	4	5	6
Comunicar amb antelació qualsevol situació que t'impedeixi anar a treballar.	1	2	3	4	5	6
Seguir les normes de seguretat laboral de la teva feina.	1	2	3	4	5	6
Conèixer el risc laboral i prevenir-lo amb mesures de protecció.	1	2	3	4	5	6

Les que es responen en un ítem d'1, preguntar-los-hi oralment el motiu.

Quin és el teu grau de satisfacció laboral? [puntua cada ítem d'1 a 6 en funció de la importància que li donen (essent 1 poc important i 6 molt important)]

Actes o condicions de satisfacció laboral.						
Satisfacció en el treball: interès del treball en relació a la varietat, les oportunitats d'aprenentatge, la dificultat que es pot assumir, la quantitat de treball i la possibilitat d'èxit.	1	2	3	4	5	6
Satisfacció en el salari: valoració amb l'aspecte quantitatiu del salari.	1	2	3	4	5	6
Satisfacció amb les promocions: oportunitats de formació o la base a partir de la qual pots ascendir en el treball.	1	2	3	4	5	6
Satisfacció amb el reconeixement: inclou els elogis per la realització de les tasques, les crítiques constructives, i la percepció personal d'ambdues.	1	2	3	4	5	6
Satisfacció amb els beneficis tals com segurs mèdics, vacances, pagues dobles,...	1	2	3	4	5	6
Satisfacció amb les condicions de treball: amb l'horari, els descans, el disseny del lloc de treball, la temperatura,...	1	2	3	4	5	6
Agents de satisfacció						
Satisfacció amb la supervisió: es refereix a l'estil de supervisió, les habilitats tècniques de relacions humanes o administratives.	1	2	3	4	5	6
Satisfacció amb els companys: inclou la competència d'aquests, el seu recolzament, comunicació, amistat,...	1	2	3	4	5	6
Satisfacció amb la companyia i la direcció: aspectes com la política de beneficis i salaris dins l'organització.	1	2	3	4	5	6

Com milloraries la teva tasca diària a la feina? Estàs orgullós/a de les feines que fas, dels companys,… Raona la teva resposta.

……

……

……

……

……

……

2. DOCUMENTS LABORALS.

2.1. EL CURRÍCULUM VITAE

– **Què és un currículum?**

a) És un document amb les teves dades personals (nom i cognoms, data de naixement,...)
b) És una carta important per entrar en una empresa.
c) És un document amb les teves dades personals, de formació acadèmica i experiència professional.

– **Quines parts/informació té un currículum?**

a) Un currículum té dades personals, estudis i cursos realitzats, experiència professional i laboral (treballs i pràctiques) i altres informacions com el carnet de conduir, si tens cotxe propi,...
b) Dades personals i formació laboral (estudis i cursos realitzats).
c) Formació laboral (estudis i cursos realitzats) i experiència professional i laboral (treballs i pràctiques).

- **Quina informació no s'ha de posar mai al currículum?**

a) Un curs que estiguis fent en el moment d'escriure'l.
b) La durada de les pràctiques i/o treballs que has escrit a l'experiència professional i laboral.
c) Una mentida

- **Quina és la finalitat del currículum? (per què serveix, és important tenir-ne un, quina informació has d'escriure a cada part,...)**

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.2. EL CONTRACTE LABORAL

Què és un contracte laboral? Quina classe de contracte tens a l'empresa on treballes?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- **Un contracte de treball és:**

a) Un treballador d'una empresa que té un document firmat a canvi d'un sou mensual.
b) Un document dels empresaris que decideixen el sou, horari,... les condicions laborals per un futur treballador.
c) Un acord entre el treballador i l'empresari en el qual el treballador presta els seus serveis laborals a canvi d'una remuneració.

- **Tots els contractes laborals tenen un període de prova (moment inicial de la relació laboral).**

a) Sí.
b) No
c) Alguns.

- **Hi ha diferents models de contracte. Marca tots els que coneguis.**

a) Contracte de duració indefinida ordinari.
b) Contracte de duració indefinida a temps parcial.
c) Contracte de duració determinada formatiu de pràctiques.
d) Contracte de duració determinada formatiu d'aprenentatge.
e) Contracte de duració determinada per obra o servei determinat.
f) Contracte de duració determinada per circumstàncies del mercat. .
g) Contracte de duració determinada d'interinitat.
h) Contracte de duració determinada de relleu.
i) Contracte de duració determinada de llançament de nova activitat.
j) Contracte de duració determinada del foment de treball.

2.3. LA NÒMINA.

- **Què és una nòmina? Per a què penses que serveix?**

.....

.....

.....

.....

.....

- **Quines parts té una nòmina?**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- **Quina diferència hi ha entre el sou o salari i la nòmina?**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ANNEX NÚMERO 2: Proves de nivell de CULTURA GENERAL nivell mig i alt.

2.1. Respon les següents preguntes:

- Quina és la moneda de l'Estat Espanyol: .....
- Quins idiomes es parlen a Catalunya: .....

  .....
- Quina és la capital de Catalunya: .....
- Quina és la capital d'Espanya: .....
- Quin és el partit polític que mana a Catalunya: .....
- Quin és el partit polític que mana a Espanya: .....
- Escriu algun fet important que hagi passat durant aquest any .....

  .....

  .....

  .....

  .....
- Marca en el següent mapa on està Catalunya.

2.2. Article

EL PUNT
DILLUNS, 27 DE JUNY DEL 2011

L'educació i el lleure en temps de vacances

La mainada amb discapacitats disposa de casals especialitzats

A diferència dels casals ordinaris, aquests necessiten un monitor per cada tres participants, circumstància que n'encareix els costos econòmics

Ramon Estéban
GIRONA

En els casals organitzats per institucions públiques es reserven unes places per a mainada amb necessitats especials. El gros de la demanda, però, es cobreix amb casals pensats expressament per a aquest segment de la població i que solen organitzar els mateixos centres educatius especialitzats.

Un dels més nous és el que munta des de l'any passat l'AMPA del centre educatiu d'educació especial Font de l'Abella de Girona, destinat a discapacitats intel·lectuals i físiques. La primera edició va anar molt bé i els pares van decidir consolidar l'experiència. "Feia temps que hi anàvem al darrere, perquè en els casals ordinaris no els poden atendre tan bé com aquesta mainada necessita i, a més, els exclouen de segons quines activitats", argumenta la presidenta de l'AMPA de la Font de l'Abella, Àngels Torrabadella.

Gaudint de la piscina en el casal d'estiu de la Font de l'Abella de l'any passat ■ EL PUNT

Vigilar la rutina

En la primera edició van participar 27 nenes i nens i en la d'aquest estiu han tingut 42 inscripcions per a 35 places. Hi treballen 14 monitors especialitzats i 4 voluntaris. Aquest casal comença avui i s'acaba el 29 de juliol, en horari seguit de les nou del matí a les cinc de la tarda. Es fa a la mateixa seu de l'escola i encara que es posa més l'accent en el vessant lúdic, es mira de seguir les pautes del curs per no trencar la rutina més del compte. Quedar-se a dinar, per exemple, estalvia maldecaps de desplaçaments però sobretot serveix perquè els participants segueixin amb els seus costums.

Ajudes

Com que la ràtio usuaris/monitor és molt més estricta (en aquests centres és d'un educador per cada tres usuaris), el cost de cada plaça és molt alt en comparació amb els altres casals. Però l'AMPA ha aconseguit –"després de moltes gestions", apunta Torrabadella– que el preu que paguen les famílies al final sigui el mateix que en els casals municipals ordinaris. Ho ha fet possible l'ajuda econòmica de l'Ajuntament de Girona i dels ajuntaments on viuen els usuaris que no són d'aquella ciutat, la Diputació, el Consell Comarcal del Gironès i la Generalitat. ■

Llegeix el següent article i contesta les preguntes relacionades amb aquest.

a) De quin diari és la notícia? .....
b) Digues l'apartat relacionat amb l'article? .....
c) De què va la notícia? .....
.....
.....
d) On se situa la notícia? .....
e) Quan va passar? .....
f) Fes un resum, amb les teves paraules, sobre el que has llegit.
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
g) Quina és la teva opinió al respecte?
.....
.....
.....

ANNEX NÚMERO 3: Proves de nivell de CULTURA GENERAL nivell baix.

2.1. Respon les següents preguntes:

- Quina és la moneda de l'Estat Espanyol: .....
- Quina és la capital de Catalunya: .....
- Quina és la capital d'Espanya: .....
- Quin és el partit polític que mana a Catalunya: .....
- Quin és el partit polític que mana a Espanya: .....
- Marca en el següent mapa on està Catalunya.

2.2. Article

EL PUNT
DILLUNS, 27 DE JUNY DEL 2011

L'educació i el lleure en temps de vacances

La mainada amb discapacitats disposa de casals especialitzats

A diferència dels casals ordinaris, aquests necessiten un monitor per cada tres participants, circumstància que n'encareix els costos econòmics

Ramon Estéban
GIRONA

En els casals organitzats per institucions públiques es reserven unes places per a mainada amb necessitats especials. El gros de la demanda, però, es cobreix amb casals pensats expressament per a aquest segment de la població i que solen organitzar els mateixos centres educatius especialitzats.

Un dels més nous és el que munta des de l'any passat l'AMPA del centre educatiu d'educació especial Font de l'Abella de Girona, destinat a discapacitats intel·lectuals i físiques. La primera edició va anar molt bé i els pares van decidir consolidar l'experiència. "Feia temps que hi anàvem al darrere, perquè en els casals ordinaris no els poden atendre tan bé com aquesta mainada necessita i, a més, els exclouen de segons quines activitats", argumenta la presidenta de l'AMPA de la Font de l'Abella, Àngels Torrabadella.

Gaudint de la piscina en el casal d'estiu de la Font de l'Abella de l'any passat ■ EL PUNT

A continuació et donarem una notícia d'actualitat, llegeix-la atentament per tal de respondre les següents preguntes:

1. **Escriu el titular de la notícia:**

.....
.....

2. **De quin apartat informatiu tracta la notícia?**
   a. Opinió personal.
   b. Economia.
   c. Política.
   d. Societat.
   e. Cultura.
   f. Esports.
   g. Entreteniment.
   h. Altra apartat: .....

3. **Què passa?**

.....
.....
.....

4. **A qui li passa?**

.....
.....
.....

5. **On passa?**

.....

ANNEX NÚMERO 4: Proves de nivell de ECONOMIA DOMÈSTICA nivell mig i alt.

a. Anem al supermercat a comprar.

A continuació tens un llistat de productes amb diferents preus. Escull cinc productes i marca'ls.

Fes un llistat dels productes escollits i el seu preu:

PRODUCTE	PREU

Ara que ja tens els productes, calcula quan et gastaràs al supermercat:

Si paques amb un bitllet de 50 euros, et tornaran canvi o et faltaran diners? Quants?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

OPERACIÓ PER CALCULAR EL CANVI O ELS DINERS QUE FALTEN AL PAGAR.

b. <u>Se el que cobro i el que em gasto cada mes.</u>

Com ja sabràs, avui en dia és molt important estalviar una mica cada mes. Per aquest motiu et proposem aquesta activitat:

Fes un llistat de despeses mensuals que tens, concretant bé el motiu i el preu de cada una. Tot seguit suma-les totes per calcular el total que et gastes en un mes. A continuació digues el teu sou mensual (nòmina) per tal de, mitjançant una operació, puguis saber si estalvies o no cada mes.

DESPESES.

....
....
....
....
....
....
....
....
....
....

TOTAL DE DESPESES: .....

SOU MENSUAL (NÒMINA): .....

A FINAL DE MES ESTALVIES O NO? QUANT? .....

c. <u>Conec el preu dels productes.</u>

No només hem de saber anar a comprar, també hem de tenir nocions del preu de cada producte per evitar enganyifes. A continuació has de dir el preu dels articles de la llista de la compra que et facilitem a continuació. Després suma'ls tots (et pots ajudar de la calculadora). Finalment, marca amb una creu els articles que penses que són saludables. Fixa't amb l'exemple.

ARTICLES PER COMPRAR	QUANT PENSO QUE VAL?	ARTICLES SALUDABLES.
UN PAQUET D'ARRÒS.	0'77 euros	x
UN POT DE MAIONESA	0'82 euros	
OLI D'OLIVA 1 LITRE		
IOGURTS (PAQUET DE 8)		
UNA PIZZA FRESCA		
SUC DE TARONJA		
UN FUET		
TEULA DE XOCOLATA		
COCA COLA 1'5 LITRES		
UN BRIC DE LLET		
PAQUET DE LLENTIES		
PASTA FRESCA		
UAN DOTZENA D'OUS		
PAQUET DE XAMPINYONS		
BOSSES DE BASURA		
TOTAL		

d. <u>Operacions bàsiques.</u>

Col·loca les següents operacions per tal de trobar el resultat de la manera que, per a tu, sigui més fàcil resoldre-les.

a) 74629 + 84619 = ...	b) 4563'98 + 98'6473 = ...
c) 5493 + 532'7 = ...	d) 5484 – 532 = ...
e) 7352 – 98'453 = ...	f) 543'87 – 23'875 = ...
g) 53985 x 8 = ...	h) 5327 x 57 = ...
i) 3216 : 2 = ...	j) 5492 : 42 = ...

ANNEX NÚMERO 5: Proves de nivell de ECONOMIA DOMÈSTICA nivell baix.

a. Anem al supermercat a comprar.

A continuació tens un llistat de productes amb diferents preus. Escull cinc productes i marca'ls.

Fes un llistat dels productes escollits i el seu preu:

PRODUCTE	PREU

Ara que ja tens els productes, calcula quan et gastaràs al supermercat:

b. <u>Conec els euros.</u>

Relaciona les monedes que utilitzem a diari amb el seu valor:

0'01

0'02

0'05

0'10

0'20

0'50

1€

2€

Ara intenta ajuntar-les per tal de poder pagar els següents productes:

PRODUCTE	PREU	MONEDES
UN GELAT	1'15€	
ENTRADA AL CINEMA	7'35€	
BOLÍGRAF	0'30€	
CAFÈ	1'05€	
BOSSA DE PATATES CHIP	0'99€	

c. Operacions bàsiques.

Col·loca les següents operacions per tal de trobar el resultat de la manera que, per a tu, sigui més fàcil resoldre-les.

A) 746 + 19 = ...	B) 358 + 840 = ...
C) 54 + 32 = ...	D) 84 – 32 = ...
E) 52 – 45 = ...	F) 587 – 75 = ...

ANNEX NÚMERO 6: Portada de les proves de nivell.

PROVES DE NIVELL DE FORMACIÓ D'ADULTS

NOM I COGNOMS: ……

……

ADREÇA: ……

D.N.I.:……

DATA DE NAIXEMENT: ……/……/……..

TELÈFONS DE CONTACTE: ……..

NOM DEL PARE: ……

NOM DE LA MARE: ……

ANNEX NÚMERO 7: Eina emprada per realitzar el buidatge.

ALUMNE/A: .....

VALORACIÓ GENERAL: .....

PUNTUACIÓ

BUIDATGE FORMACIÓ LABORAL

El barem és de 0 punts gens, 1 poc, 2 suficientment, 3 bastant, 4 bé, 5 perfecte.

CURRÍCULUM						
Té clar el concepte	0	1	2	3	4	5
Té clares les parts i informacions que hi ha.	0	1	2	3	4	5
Té clar la funcionalitat del document.	0	1	2	3	4	5
CONTRACTE						
Té clar el concepte	0	1	2	3	4	5
Sap que hi ha diferents tipologies de contracte.	0	1	2	3	4	5
Sap el contracte que té actualment	0	1	2	3	4	5
NÒMINA						
Té clar el concepte.	0	1	2	3	4	5
Sap la diferència entre nòmina i salari	0	1	2	3	4	5
Sap les parts de la nòmina	0	1	2	3	4	5

PUNTUACIÓ

BUIDATGE ECONOMIA DOMÈSTICA

El barem és de 0 punts gens, 1 poc, 2 suficientment, 3 bastant, 4 bé, 5 perfecte.

EUROS						
Reconeix els euros i sap operar amb ells	0	1	2	3	4	5
Controla les operacions amb nombres petits (super)	0	1	2	3	4	5
Controla les operacions amb nombres grans (nòmina)	0	1	2	3	4	5
Té nocions dels preus reals dels productes.	0	1	2	3	4	5
OPERACIONS BÀSIQUES						
Sap sumar nombres naturals.	0	1	2	3	4	5
Sap sumar nombres decimals.	0	1	2	3	4	5
Sap restar nombres naturals.	0	1	2	3	4	5
Sap restar nombres decimals.	0	1	2	3	4	5
Sap multiplicar nombres naturals.	0	1	2	3	4	5
Sap multiplicar nombres decimals.	0	1	2	3	4	5
Sap dividir amb el divisor d'una xifra.	0	1	2	3	4	5
Sap dividir amb el divisor de dues xifres.	0	1	2	3	4	5

PUNTUACIÓ

BUIDATGE CULTURA GENERAL

El barem és de 0 punts gens, 1 poc, 2 suficientment, 3 bastant, 4 bé, 5 perfecte.

DADES PERSONALS						
Sap les seves dades personals bàsiques (portada)	0	1	2	3	4	5
CONCEPTES GENERALS						
Sap la moneda que s'utilitza actualment.	0	1	2	3	4	5
Coneix les capitals d'on viu.	0	1	2	3	4	5
Té nocions de política actual.	0	1	2	3	4	5
COMPRENSIÓ D'UNA NOTÍCIA.						
Sap resumir la notícia amb una oració/ trobar el titular.	0	1	2	3	4	5
Resumeix correctament la informació d'un text.	0	1	2	3	4	5

ANNEX NÚMERO 8: Desenvolupament de la Llei 13/1982

9983 *LLEI 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social dels minusvàlids.* («BOE» 103, de 30-4-1982.)

JUAN CARLOS I, REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.

Sapigueu: que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

TÍTOL PRIMER

Principis generals

Article u.

Els principis que inspiren aquesta Llei es fonamenten en els drets que reconeix l'article quaranta-nou de la Constitució, pel que fa a la dignitat que els és pròpia, als disminuïts en les seves capacitats físiques, psíquiques o sensorials per a la seva completa realització personal i la seva total integració social, i als disminuïts profunds per a l'assistència i tutela necessàries.

Article dos.

L'Estat espanyol ha d'inspirar la legislació per a la integració social dels disminuïts en la declaració de drets del deficient mental, aprovada per les Nacions Unides el vint de desembre de mil nou-cents setanta-u, i en la declaració de drets dels minusvàlids, aprovada per la Resolució tres mil quatre-cents quaranta-set d'aquesta organització, de nou de desembre de mil nou-cents setanta-cinc, i ha d'ajustar-hi la seva actuació.

Article tres.

U. Els poders públics han de prestar tots els recursos necessaris per a l'exercici dels drets a què es refereix l'article primer, i constitueix una obligació de l'Estat la prevenció, les atencions mèdiques i psicològiques, la rehabilitació adequada, l'educació, l'orientació, la integració laboral, la garantia d'uns drets econòmics, jurídicosocials mínims i la Seguretat Social.

Dos. A aquests efectes estan obligats a participar, per a la seva realització efectiva, en el seu àmbit de competències corresponents, l'Administració central, les comunitats autònomes, les corporacions locals, els sindicats, les entitats i organismes públics i les associacions i persones privades.

Article quatre.

U. L'Administració de l'Estat, les comunitats autònomes i les corporacions locals han d'emparar la iniciativa privada sense ànim de lucre, i col·laborar en el desenvolupament d'aquestes activitats mitjançant assessorament tècnic, coordinació, planificació i suport econòmic. Les institucions, associacions i fundacions sense finalitat de lucre, promogudes pels mateixos minusvàlids, els seus familiars o els seus representants legals han de rebre una atenció especial.

Dos. És requisit indispensable per percebre la col·laboració i ajuda esmentades que les actuacions privades s'adeqüin a les línies i exigències de la planificació sectorial que s'estableixi per part de les administracions públiques.

Tres. Als centres finançats, en tot o en part, amb càrrec a fons públics, hi ha d'haver òrgans de control de l'origen i aplicació dels recursos financers, amb la participació dels interessats o subsidiàriament els seus representants legals, de la direcció i del personal al servei dels centres, sens perjudici de les facultats que corresponguin als poders públics.

Article cinc.

Els poders públics han de promoure la informació necessària per a la mentalització completa de la societat, especialment en els àmbits escolar i professional, amb l'objectiu que aquesta, en conjunt, col·labori en el reconeixement i l'exercici dels drets dels minusvàlids, per a la seva integració total.

Article sis.

Les mesures tendents a la promoció educativa, cultural, laboral i social dels minusvàlids s'han de portar a terme mitjançant la seva integració en les institucions de caràcter general, excepte quan per les característiques de les seves minusvalideses requereixin una atenció peculiar a través de serveis i centres especials.

TÍTOL II

Titulars dels drets

Article set.

U. Als efectes d'aquesta Llei s'entén per minusvàlid la persona les possibilitats d'integració educativa, laboral o social de la qual estiguin disminuïdes com a conseqüència d'una deficiència, previsiblement permanent, de caràcter congènit o no, en les seves capacitats físiques, psíquiques o sensorials.

Dos. El reconeixement del dret a l'aplicació dels beneficis que preveu aquesta Llei l'ha d'efectuar l'òrgan de l'Administració que es determini reglamentàriament, amb l'informe previ dels corresponents equips multiprofessionals qualificadors.

Tres. Als efectes del reconeixement del dret als serveis que tendeixin a prevenir l'aparició de la minusvalidesa, s'assimilen a aquesta situació els estats previs, entesos com a processos en evolució que puguin arribar a ocasionar una minusvalidesa residual.

Quatre. Els serveis, prestacions i altres beneficis que preveu aquesta Llei s'atorguen als estrangers que tinguin reconeguda la situació de residents a Espanya, de conformitat amb el que preveuen els acords subscrits amb els seus estats respectius i, si no, en funció del principi de reciprocitat.

Cinc. El Govern estén l'aplicació de les prestacions econòmiques que preveu aquesta Llei als espanyols residents a l'estranger, sempre que no tinguin una protecció equiparable en el país de residència, en la forma i amb els requisits que reglamentàriament es determinin.

TÍTOL III

Prevenció de les minusvalideses

Article vuit.

La prevenció de les minusvalideses constitueix un dret i un deure de qualsevol ciutadà i de la societat en conjunt i forma part de les obligacions prioritàries de l'Estat en el camp de la salut pública i dels serveis socials.

Article nou.

U. El Govern ha de presentar a les Corts Generals un projecte de llei en el qual es fixin els principis i normes bàsiques d'ordenació i coordinació en matèria de prevenció de les minusvalideses.

Dos. Sens perjudici de les facultats que puguin correspondre a les diferents administracions públiques, en l'àmbit de les seves respectives competències, per formular els seus propis plans d'actuació en la matèria, el Govern ha d'elaborar quadriennalment, en relació amb aquests plans, un pla nacional de prevenció de les minusvalideses que s'ha de presentar a les Corts Generals per al seu coneixement, i del desplegament del qual ha d'informar anualment aquestes.

Tres. En els plans esmentats s'ha de concedir una importància especial als serveis d'orientació i planificació familiar, consell genètic, atenció prenatal i perinatal, detecció i diagnòstic precoç i assistència pediàtrica, així com a la higiene i seguretat en el treball, a la seguretat en el trànsit viari, al control higiènic i sanitari dels aliments i a la contaminació ambiental. S'hi han de preveure de manera específica les accions destinades a les zones rurals.

TÍTOL IV

Del diagnòstic i valoració de les minusvalideses

Article deu.

U. S'han de crear equips multiprofessionals que, actuïn en un àmbit sectorial, i assegurin una atenció interdisciplinària a cada persona que ho necessiti, per garantir la seva integració en el seu entorn sociocomunitari.

La seva composició i funcionament s'han d'establir reglamentàriament, en el termini màxim de divuit mesos, a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Dos. Són funcions dels equips multiprofessionals de valoració:

a) Emetre un informe diagnòstic normalitzat sobre els diversos aspectes de la personalitat i les disminucions del presumpte minusvàlid i del seu entorn sociofamiliar.
b) L'orientació terapèutica, i determinar les necessitats, aptituds i possibilitats de recuperació, així com el seguiment i revisió.
c) La valoració i qualificació de la presumpta minusvalidesa, i determinar el tipus i grau de disminució en relació amb els beneficis, drets econòmics i serveis que preveu la legislació, sens perjudici del reconeixement del dret que correspongui efectuar a l'òrgan administratiu competent.
d) La valoració i qualificació esmentades anteriorment són revisables en la forma que reglamentàriament es determini. La valoració i qualificació definitives només es realitzen quan el presumpte minusvàlid hagi assolit la seva màxima rehabilitació o quan la seva lesió sigui presumiblement definitiva, la qual cosa no impedeix valoracions prèvies per obtenir uns beneficis determinats.

Article onze.

Les qualificacions i valoracions dels equips multiprofessionals responen a criteris tècnics unificats i tenen validesa davant qualsevol organisme públic.

TÍTOL V

Sistema de prestacions socials i econòmiques

Article dotze.

U. Mentre no es desenvolupin les previsions incloses a l'article quaranta-u de la Constitució, el Govern, en el termini d'un any a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, ha d'establir i regular per decret un sistema especial de prestacions socials i econòmiques per als minusvàlids que, pel fet de no dur a terme una activitat laboral, no estiguin inclosos en el camp d'aplicació del sistema de la Seguretat Social. En el decret esmentat s'han d'especificar les condicions econòmiques que han de reunir els beneficiaris de les diferents prestacions.
Dos. L'acció protectora d'aquest sistema ha de comprendre almenys:

a) Assistència sanitària i prestació farmacèutica.
b) Subsidi de garantia d'ingressos mínims.
c) Subsidi per ajuda de tercera persona.
d) Subsidi de mobilitat i compensació per a despeses de transport.
e) Recuperació professional.
f) Rehabilitació medicofuncional.

Article tretze.

U. L'assistència sanitària i farmacèutica que preveu l'apartat dos, a), de l'article anterior l'han de prestar els serveis sanitaris del sistema de la Seguretat Social, amb l'extensió, durada i condicions que reglamentàriament es determinin.
Dos. Els beneficiaris del sistema especial de prestacions assistencials i econòmiques descrit a l'article anterior estan exempts d'abonament d'aportació pel consum d'especialitats farmacèutiques.

Article catorze.

U. El minusvàlid major d'edat el grau de minusvalidesa del qual excedeixi el que reglamentàriament es determini, i que per raó d'aquest es vegi impossibilitat d'obtenir una feina adequada, té dret a percebre un subsidi de garantia d'ingressos mínims, la quantia del qual s'ha de fixar en les disposicions de desplegament d'aquesta Llei, sempre que, si no té mitjans econòmics, no percebi una prestació pecuniària de l'Estat, comunitats autònomes, corporacions locals o de la Seguretat Social. Si percep una prestació econòmica, el subsidi es redueix en una quantia igual a l'import d'aquella.
Dos. Aquest subsidi és compatible amb els recursos personals del beneficiari si en còmput mensual no excedeixen una quantia que s'ha de fixar anualment per decret, i que en tot cas ha de tenir en compte les persones que el minusvàlid tingui al seu càrrec.
Tres. La quantia d'aquest subsidi es determina per decret, amb caràcter uniforme, i no pot ser inferior al cinquanta per cent del salari mínim interprofessional.

Article quinze.

Els minusvàlids acollits en centres públics o privats finançats en tot o en part amb fons públics, i mentre hi romanguin, tenen dret a la part del subsidi de garantia d'ingressos mínims que reglamentàriament es determini.

Article setze.

U. Són beneficiaris del subsidi a què es refereix l'apartat c) de l'article dotze, dos, els minusvàlids majors d'edat, que no tenen mitjans econòmics, el grau de minusvalidesa dels quals excedeixi el que reglamentàriament es determini i que, a conseqüència de pèrdues anatòmiques o funcionals, necessiti l'assistència d'una altra persona per realitzar els actes més essencials de la vida, com ara vestir-se, desplaçar-se, menjar o anàlegs.
Dos. Les previsions incloses a l'article catorze, així com les relatives a la percepció de prestacions pecuniàries per un motiu anàleg, són aplicables al subsidi que regula aquest article.

Article disset.

Els minusvàlids amb problemes greus de mobilitat que reuneixin els requisits que s'estableixin reglamentàriament tenen dret així mateix a la percepció del subsidi a què es refereix l'apartat c) de l'article dotze, dos, la quantia del qual és fixada per decret.

TÍTOL VI

De la rehabilitació

Article divuit.

U. S'entén per rehabilitació el procés dirigit al fet que els minusvàlids adquireixin el seu màxim nivell de desenvolupament personal i la seva integració en la vida social, fonamentalment a través de l'obtenció d'una feina adequada.
Dos. Els processos de rehabilitació poden comprendre:

a) Rehabilitació medicofuncional.
b) Tractament i orientació psicològics.
c) Educació general i especial.
d) Recuperació professional.

Tres. L'Estat ha de fomentar i establir el sistema de rehabilitació, que ha d'estar coordinat amb la resta de serveis socials, escolars i laborals, en les menors unitats possibles, per acostar el servei als usuaris i administrar-lo descentralitzadament.

Secció primera

De la rehabilitació medicofuncional

Article dinou.

U. La rehabilitació medicofuncional, dirigida a dotar de les condicions necessàries per a la seva recuperació les persones que presentin una disminució de la seva capacitat física, sensorial o psíquica, ha de començar de forma immediata a la detecció i al diagnòstic de qualsevol tipus d'anomalia o deficiència, i s'ha de continuar fins a aconseguir la màxima funcionalitat, així com el manteniment d'aquesta.
Dos. Als efectes del que preveu l'apartat anterior, la persona que presenti alguna disminució funcional, qualificada segons el que disposa aquesta Llei, té dret a beneficiar-se dels processos de rehabilitació mèdica necessaris per corregir o modificar el seu estat físic, psíquic o sensorial quan aquest constitueixi un obstacle per a la seva integració educativa, laboral i social.
Tres. Els processos de rehabilitació s'han de complementar amb el subministrament, l'adaptació, conservació i renovació d'aparells de pròtesis i ortesis, així com els vehicles i altres elements auxiliars per als minusvàlids la disminució dels quals ho aconselli.

Article vint.

El procés rehabilitador que s'iniciï en institucions específiques s'ha de desenvolupar en íntima connexió amb els centres de recuperació on s'hagi de continuar i ha de prosseguir, si és necessari, com a tractament domiciliari, a través d'equips mòbils multiprofessionals.

Article vint-u.

L'Estat ha d'intensificar la creació, dotació i posada en funcionament dels serveis i institucions de rehabilitació i recuperació necessaris i degudament diversificats, per atendre adequadament els minusvàlids, tant en zones rurals com urbanes, i aconseguir la seva màxima integració social i ha de fomentar la formació de professionals, així com la recerca, producció i utilització d'ortesis i pròtesis.

Secció segona

Del tractament i orientació psicològics

Article vint-dos.

U. El tractament i l'orientació psicològics han d'estar presents durant les diferents fases del procés rehabilitador, i van encaminats a aconseguir del minusvàlid la superació de la seva situació i el més ple desenvolupament de la seva personalitat.
Dos. El tractament i orientació psicològics han de tenir en compte les característiques personals del minusvàlid, les seves motivacions i interessos, així com els factors familiars i socials que el puguin condicionar, i han d'estar dirigits a potenciar al màxim l'ús de les seves capacitats residuals.
Tres. El tractament i suport psicològics són simultanis als tractaments funcionals i, en tot cas, es faciliten des de la comprovació de la minusvalidesa, o des de la data en què s'iniciï un procés patològic que pugui desembocar en minusvalidesa.

Secció tercera

De l'educació

Article vint-tres.

U. El minusvàlid s'ha d'integrar en el sistema ordinari de l'educació general, i ha de rebre, si s'escau, els programes de suport i recursos que aquesta Llei reconeix.
Dos. L'educació especial s'imparteix, transitòriament o definitivament, als minusvàlids als quals resulti impossible la integració en el sistema educatiu ordinari i d'acord amb el que preveu l'article vint-i-sis d'aquesta Llei.

Article vint-quatre.

En tot cas, la necessitat de l'educació especial està determinada, per a cada persona, per la valoració global dels resultats de l'estudi diagnòstic previ de contingut pluridimensional.

Article vint-cinc.

L'educació especial s'imparteix en les institucions ordinàries, públiques o privades, del sistema educatiu general, de forma continuada, transitòria o mitjançant programes de suport, segons les condicions de les deficiències que afectin cada alumne i s'ha d'iniciar tan precoçment com ho requereixi cada cas. El seu procés ulterior s'ha d'acomodar al desenvolupament psicobiològic de cada subjecte i no a criteris estrictament cronològics.

Article vint-sis.

U. L'educació especial és un procés integral, flexible i dinàmic, que es concep per a la seva aplicació personalitzada i comprèn els diferents nivells i graus del sistema d'ensenyament, particularment els considerats obligatoris i gratuïts, encaminats a aconseguir la total integració social del minusvàlid.
Dos. Concretament, l'educació especial tendeix a la consecució dels objectius següents:

a) La superació de les deficiències i de les conseqüències o seqüeles que se'n deriven.
b) L'adquisició de coneixements i hàbits que el dotin de la màxima autonomia possible.
c) La promoció de totes les capacitats del minusvàlid per al desenvolupament harmònic de la seva personalitat.
d) La incorporació a la vida social i a un sistema de treball que permeti als minusvàlids servir-se i realitzar-se ells mateixos.

Article vint-set.

Només quan la profunditat de la minusvalidesa ho faci imprescindible, l'educació per a minusvàlids s'ha de portar a terme en centres específics. A aquests efectes funcionen en connexió amb els centres ordinaris, dotats d'unitats de transició per facilitar la integració dels seus alumnes en centres ordinaris.

Article vint-vuit.

U. L'educació especial, com a procés integrador de diferents activitats, ha de disposar del personal interdisciplinari tècnicament adequat que actuïn com a equip multiprofessional, i garanteixi les diverses atencions que requereixi cada deficient.
Dos. Tot el personal que, a través de les diferents professions i en els diferents nivells, intervingui en l'educació especial ha de posseir, a més del títol professional adequat a

la seva funció respectiva, l'especialització, experiència i aptitud necessàries.

Tres. Els equips multiprofessionals que preveu l'article deu han d'elaborar les orientacions pedagògiques individualitzades, l'aplicació de les quals correspon al professorat del centre. Aquests mateixos equips han d'efectuar periòdicament el seguiment i avaluació del procés integrador del minusvàlid en les diferents activitats, en col·laboració amb el centre esmentat.

Article vint-nou.

Tots els hospitals, tant infantils com de rehabilitació, així com els que tinguin serveis pediàtrics permanents, siguin de l'Administració de l'Estat, dels organismes autònoms que en depenen, de la Seguretat Social, de les comunitats autònomes i de les corporacions locals, així com els hospitals privats, que regularment ocupin almenys la meitat dels seus llits, amb malalts l'estada i atenció sanitària dels quals siguin abonades amb càrrec a recursos públics, han de disposar d'una secció pedagògica per prevenir i evitar la marginació del procés educatiu dels alumnes en edat escolar internats en aquests hospitals.

Article trenta.

Els minusvàlids, en la seva etapa educativa, tenen dret a la gratuïtat de l'ensenyament, en les institucions de caràcter general, en les d'atenció particular i en els centres especials, d'acord amb el que disposen la Constitució i les lleis que la despleguen.

Article trenta-u.

U. Dins l'educació especial s'ha de considerar la formació professional del minusvàlid d'acord amb el que estableixen els diferents nivells del sistema d'ensenyament general i amb el contingut dels articles anteriors.

Dos. Els minusvàlids que cursin estudis universitaris, la minusvalidesa dels quals els dificulti greument l'adaptació al règim de convocatòries establert amb caràcter general, poden sol·licitar, i els centres els ho han de concedir, l'ampliació del nombre d'aquestes en la mesura que compensi la seva dificultat. Sense que disminueixi el nivell exigit, les proves s'han d'adaptar, si s'escau, a les característiques de la minusvalidesa que presenti l'interessat.

Tres. Als efectes de la participació en el control i gestió que preveu l'Estatut de centres escolars, s'ha de tenir en compte l'especialitat d'aquesta Llei en el que fa referència als equips especialitzats.

SECCIÓ QUARTA

De la recuperació professional

Article trenta-dos.

U. Els minusvàlids en edat laboral tenen dret a beneficiar-se de les prestacions de recuperació professional de la Seguretat Social en les condicions que estableixin les disposicions de desplegament d'aquesta Llei.

Dos. Els processos de recuperació professional comprenen, entre altres, les prestacions següents:

a) Els tractaments de rehabilitació medicofuncional, que regula la secció primera d'aquest títol.
b) L'orientació professional.
c) La formació, readaptació o reeducació professional.

Article trenta-tres.

L'orientació professional l'han de prestar els serveis corresponents, tenint en compte les capacitats reals del minusvàlid, determinades sobre la base dels informes dels equips multiprofessionals. Així mateix s'han de prendre en consideració l'educació escolar efectivament rebuda i per rebre, els desitjos de promoció social i les possibilitats de feina existents en cada cas, així com l'atenció a les seves motivacions, aptituds i preferències professionals.

Article trenta-quatre.

U. La formació, readaptació o reeducació professional, que pot comprendre, si s'escau, una preformació general bàsica, s'ha d'impartir d'acord amb l'orientació professional prestada amb anterioritat, seguint els criteris establerts a l'article tercer d'aquesta Llei, i a la secció segona d'aquest títol.

Dos. Les activitats formatives les poden impartir, a més dels centres de caràcter general o especial dedicats a això, les empreses, i en aquest últim supòsit és necessària la formalització d'un contracte especial de formació professional entre el minusvàlid o, si s'escau, el representant legal, i l'empresari, el contingut bàsic del qual ha de ser fixat per les normes de desplegament d'aquesta Llei, en relació amb el que disposa l'article onze de l'Estatut dels treballadors.

Article trenta-cinc.

U. Les prestacions a què es refereix aquesta secció es poden complementar, si s'escau, amb altres mesures addicionals que facilitin al beneficiari l'assoliment del màxim nivell de desenvolupament personal i afavoreixin la seva plena integració en la vida social.

Dos. Els beneficiaris de la prestació de recuperació del sistema de Seguretat Social es poden beneficiar, així mateix, de les mesures complementàries a què es refereix l'apartat anterior.

Article trenta-sis.

U. Els processos de recuperació professional els han de prestar els serveis de recuperació i rehabilitació de la Seguretat Social, amb la fixació prèvia per a cada beneficiari del programa individual que s'estimi procedent.

Dos. A aquests efectes, els ministeris competents, en el termini d'un any, han d'elaborar un pla d'actuació en la matèria, en el qual, sobre la base del principi de sectorització, es prevegin els centres i serveis necessaris, tenint present la coordinació entre les fases mèdica, escolar i laboral del procés de rehabilitació i la necessitat de garantir als minusvàlids residents en zones rurals l'accés als processos de recuperació professional.

Tres. La dispensació dels tractaments recuperadors és gratuïta.

Quatre. Els qui rebin les prestacions de recuperació professional han de percebre un subsidi en les condicions que determinin les disposicions de desplegament d'aquesta Llei.

TÍTOL VII

De la integració laboral

Article trenta-set.

És finalitat primordial de la política d'ocupació de treballadors minusvàlids la seva integració en el sistema ordinari de treball o, si no, la seva incorporació al sistema productiu

mitjançant la fórmula especial de treball protegit que s'esmenta a l'article quaranta-u.

Article trenta-vuit.

U. Les empreses públiques i privades que ocupin un nombre de treballadors fixos que excedeixi els cinquanta estan obligades a ocupar un nombre de treballadors minusvàlids no inferior al dos per cent de la plantilla.

Dos. S'entenen nuls i sense efecte els preceptes reglamentaris, les clàusules dels convenis col·lectius, els pactes individuals i les decisions unilaterals de les empreses que comportin discriminacions en el treball en contra dels minusvàlids, en matèria de retribucions, jornades i altres condicions de treball.

Tres. En les proves selectives per a l'ingrés en els cossos de l'Administració de l'Estat, comunitats autònomes, Administració local, institucional i de la Seguretat Social, els minusvàlids han de ser admesos en igualtat de condicions amb els altres aspirants.

Les condicions personals d'aptitud per a l'exercici de les funcions corresponents s'acrediten, si s'escau, mitjançant un dictamen vinculant expedit per l'equip multiprofessional competent, que ha de ser emès amb anterioritat a la iniciació de les proves selectives.

Quatre. Es fomenta l'ocupació dels treballadors minusvàlids mitjançant l'establiment d'ajudes que facilitin la seva integració laboral. Aquestes ajudes poden consistir en subvencions o préstecs per a l'adaptació dels llocs de treball, l'eliminació de barreres arquitectòniques que en dificultin l'accés i la mobilitat en els centres de producció, la possibilitat d'establir-se com a treballadors autònoms, el pagament de les quotes de la Seguretat Social i totes les altres que es consideren adequades per promoure la col·locació dels minusvàlids, especialment la promoció de cooperatives.

Article trenta-nou.

U. Correspon al Ministeri de Treball i Seguretat Social, a través de les oficines d'ocupació de l'Institut Nacional d'Ocupació, la col·locació dels minusvàlids que finalitzin la seva recuperació professional quan aquesta sigui necessària.

Dos. Als efectes d'aplicació de beneficis que aquesta Llei i les seves normes de desplegament reconeguin, tant als treballadors minusvàlids com a les empreses que els ocupin, les oficines d'ocupació han de confeccionar un registre de treballadors minusvàlids demandants de feina, inclosos en el cens general d'aturats.

Tres. Per garantir l'aplicació eficaç del que disposen els dos apartats anteriors, i aconseguir l'adequació entre les condicions personals del minusvàlid i les característiques del lloc de treball, s'ha d'establir per reglament, la coordinació entre les oficines d'ocupació i els equips multiprofessionals que preveu aquesta Llei.

Article quaranta.

U. En el termini de sis mesos, a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Ministeri de Treball i Seguretat Social ha de dictar les normes de desplegament sobre l'ocupació selectiva regulada a la secció tercera del capítol VII del títol II de la Llei general de la Seguretat Social, i coordinar-les amb el que disposa aquesta Llei.

Dos. En les normes esmentades s'han de regular específicament les condicions de readmissió, per part de les empreses, dels seus propis treballadors, una vegada acabats els processos de recuperació corresponents.

Article quaranta-u.

U. Els minusvàlids que per raó de la naturalesa o de les conseqüències de les seves minusvalideses no puguin exercir, provisionalment o definitivament, una activitat laboral en les condicions habituals, han de ser ocupats en centres especials d'ocupació, quan la seva capacitat de treball sigui igual o superior a un percentatge de la capacitat habitual que es fixa per la corresponent norma reguladora de la relació laboral de caràcter especial dels treballadors minusvàlids que prestin els seus serveis en centres especials d'ocupació.

Dos. Si la capacitat residual dels minusvàlids no assoleix el percentatge establert a l'apartat anterior, han d'accedir, si s'escau, als centres ocupacionals que preveu el títol VIII d'aquesta Llei.

Tres. Els equips multiprofessionals de valoració que preveu l'article deu determinen, en cada cas, mitjançant resolució motivada, les possibilitats d'integració real i la capacitat de treball dels minusvàlids a què es refereixen els apartats anteriors.

Article quaranta-dos.

U. Els centres especials d'ocupació són aquells l'objectiu principal dels quals és realitzar un treball productiu, participar regularment en les operacions del mercat, i que tenir com a finalitat assegurar una feina remunerada i la prestació de serveis d'ajustament personal i social que requereixin els seus treballadors minusvàlids; a la vegada que és un mitjà d'integració del màxim nombre de minusvàlids al règim de treball normal.

Dos. La totalitat de la plantilla dels centres especials d'ocupació ha d'estar constituïda per treballadors minusvàlids, sens perjudici de les places en plantilla del personal no minusvàlid imprescindible per al desenvolupament de l'activitat.

Article quaranta-tres.

U. En consideració a les característiques especials que concorren en els centres especials d'ocupació i perquè aquests puguin complir la funció social requerida, les administracions públiques poden establir, de la forma en què reglamentàriament es determini, compensacions econòmiques, destinades als centres, per ajudar a la viabilitat d'aquests, i per a això establir, a més, els mecanismes de control que s'estimin pertinents.

Dos. Els criteris per establir aquestes compensacions econòmiques són que aquests centres especials d'ocupació reuneixin les condicions d'utilitat pública i d'imprescindibilitat i que no tinguin ànim de lucre.

Article quaranta-quatre.

Els treballadors minusvàlids ocupats en els centres especials d'ocupació queden inclosos en el règim corresponent de la Seguretat Social, i el Govern ha de dictar les normes específiques de les seves condicions de treball i de Seguretat Social, en consideració a les característiques peculiars de la seva activitat laboral.

Article quaranta-cinc.

U. Els centres especials d'ocupació poden ser creats tant per organismes públics i privats com per les empreses, sempre amb subjecció a les normes legals, reglamentàries i convencionals, que regulin les condicions de treball.

Dos. Les administracions públiques, dins l'àmbit de les seves competències i a través de l'estudi de necessitats sectorials, han de promoure la creació i posada en marxa de centres especials d'ocupació, sigui directament o en col-

laboració amb altres organismes o entitats, a la vegada que han de fomentar la creació de llocs de treball especials per a minusvàlids mitjançant l'adopció de les mesures necessàries per a la consecució d'aquestes finalitats. Així mateix, han de vigilar, de forma periòdica i rigorosa, que els minusvàlids siguin ocupats en condicions de treball adequades.

Article quaranta-sis.

Els equips multiprofessionals de valoració han de sotmetre a revisions periòdiques els minusvàlids ocupats en els centres especials d'ocupació a fi d'impulsar la seva promoció tenint en compte el nivell de recuperació i adaptació laboral assolit.

Article quaranta-set.

U. Els minusvàlids en edat laboral, la capacitat dels quals estigui compresa entre els graus mínim i màxim que es fixin de conformitat amb el que preveu l'article setè, que no disposin d'un lloc laboral retribuït per causes no imputables a ells, tenen dret a percebre el subsidi de garantia d'ingressos mínims que estableix l'article quinze, a partir de la data de la inscripció en el Registre que preveu l'article trentanou punt dos, sempre que reuneixin els mateixos requisits d'ordre econòmic que estableix l'article quinze i pel període màxim que estableix la Llei bàsica d'ocupació per a les prestacions per desocupació.

Dos. El dret a la percepció del subsidi queda subordinat al compliment previ, per part del beneficiari, de les mesures de recuperació professional que, si s'escau, se li hagin prescrit.

Article quaranta-vuit.

El pagament del subsidi de garantia d'ingressos mínims es fa efectiu mentre subsisteixi la situació d'atur, i en cas que el minusvàlid aturat no hagi rebutjat una oferta d'ocupació adequada a les seves aptituds físiques i professionals.

TÍTOL VIII

Dels serveis socials

Article quaranta-nou.

Els serveis socials per als minusvàlids tenen com a objectiu garantir-los l'assoliment d'uns nivells de desenvolupament personal i d'integració en la comunitat adequats, així com la superació de les discriminacions addicionals que pateixen els minusvàlids que resideixin en les zones rurals.

Article cinquanta.

L'actuació en matèria de serveis socials per a minusvàlids s'ha d'acomodar als criteris següents:

a) Tots els minusvàlids, sense cap discriminació, tenen dret a les prestacions dels serveis socials.

b) Els serveis socials poden ser prestats tant per les administracions públiques com per institucions o persones jurídiques privades sense ànim de lucre.

c) Els serveis socials per a minusvàlids, responsabilitat de les administracions públiques, els han de prestar les institucions i centres de caràcter general a través de les vies i mitjançant els recursos humans, financers i tècnics de caràcter ordinari, excepte quan, excepcionalment, les característiques de les minusvalideses exigeixin una atenció singularitzada.

d) La prestació dels serveis socials ha de respectar al màxim la permanència dels minusvàlids en el seu medi familiar i en el seu entorn geogràfic, mitjançant la localització adequada d'aquests, a la vegada que ha de preveure, especialment, la problemàtica peculiar dels disminuïts que habiten en zones rurals.

e) S'ha de procurar la participació dels mateixos minusvàlids fins al límit que imposin els diferents tipus de minusvalideses, singularment en el cas dels adults, en les tasques comunes de convivència, de direcció i de control dels serveis socials.

Article cinquanta-u.

U. Sens perjudici del que disposen altres articles d'aquesta Llei, els minusvàlids tenen dret als serveis socials d'orientació familiar, d'informació i orientació, d'atenció domiciliària, de residències i llars comunitàries, d'activitats culturals, esportives, ocupació de l'oci i del temps lliure.

Dos. A més, i com a complement de les mesures que preveu específicament aquesta Llei, es poden dispensar, amb càrrec a les consignacions que figurin a aquest efecte en el capítol corresponent dels pressupostos generals de l'Estat, serveis i prestacions econòmiques als minusvàlids que estiguin en situació de necessitat i que no tinguin els recursos indispensables per fer-hi front.

Article cinquanta-dos.

U. L'orientació familiar té com a objectiu la informació a les famílies, la seva capacitació i entrenament per atendre l'estimulació i maduració dels fills minusvàlids i l'adequació de l'entorn familiar a les necessitats rehabilitadores d'aquells.

Dos. Els serveis d'orientació i informació han de facilitar al minusvàlid el coneixement de les prestacions i serveis al seu abast, així com les condicions d'accés a aquests.

Tres. Els serveis d'atenció domiciliària tenen com a tasca la prestació d'atencions de caràcter personal i domèstic, així com la prestació rehabilitadora tal com ja disposa l'article dinou d'aquesta Llei, tot això només per als minusvàlids les situacions dels quals ho requereixin.

Quatre. Els serveis de residències i llars comunitàries tenen com a objectiu atendre les necessitats bàsiques dels minusvàlids que no tenen llar i família o amb greus problemes d'integració familiar.

Les administracions públiques, els mateixos minusvàlids i les seves famílies poden promoure aquestes residències i llars comunitàries. En la promoció de residència i llars comunitàries, realitzades pels mateixos minusvàlids i per les seves famílies, aquests han de tenir la protecció prioritària per part de les administracions públiques.

Cinc. Les activitats esportives, culturals, d'oci i temps lliure s'han de dur a terme sempre que es pugui, a les instal·lacions i amb els mitjans ordinaris de la comunitat. Només de forma subsidiària o complementària es poden establir serveis i activitats específics per als casos en què, per la gravetat de la minusvalidesa, resulti impossible la integració.

A aquests efectes, en les normes que preveu l'article cinquanta-quatre d'aquesta Llei, s'han d'adoptar les previsions necessàries per facilitar l'accés dels minusvàlids a les instal·lacions esportives, recreatives i culturals.

Sis. Sens perjudici de l'aplicació de les mesures que preveu amb caràcter general aquesta Llei, i quan la profunditat de la minusvalidesa ho faci necessari, la persona minusvàlida té dret a residir i ser assistida en un establiment especialitzat.

Article cinquanta-tres.

U. Els centres ocupacionals tenen com a finalitat assegurar els serveis de teràpia ocupacional i d'ajustament personal i social als minusvàlids l'acusada minusvalidesa temporal o permanent dels quals els impedeixi la seva integració en una empresa o en un centre especial d'ocupació.

Dos. Les administracions públiques, d'acord amb les seves competències, han de dictar les normes específiques corresponents, i establir les condicions de tot tipus que han de reunir els centres ocupacionals perquè en sigui autoritzada la creació i el funcionament.

La seva creació i sosteniment són competència tant de les administracions públiques esmentades com de les institucions o persones jurídiques privades sense ànim de lucre, atenent aquestes últimes, en tot cas, les normes que per a la seva creació i funcionament es dictin d'acord amb el que disposa el paràgraf anterior.

TÍTOL IX

Altres aspectes de l'atenció als minusvàlids

Secció primera

Mobilitat i barreres arquitectòniques

Article cinquanta-quatre.

Una. La construcció, ampliació i reforma dels edificis de propietat pública o privada, destinats a un ús que impliqui la concurrència de públic, així com la planificació i urbanització de les vies públiques, parcs i jardins de les mateixes característiques, s'ha d'efectuar de tal manera que resultin accessibles i utilitzables als minusvàlids.

Dos. Queden únicament exclosos de l'obligació anterior les reparacions que exigeixin la higiene, l'ornament i la conservació normal dels immobles existents, així com les obres de reconstrucció o conservació dels monuments d'interès històric o artístic.

Tres. Amb aquesta finalitat, les administracions públiques competents han d'aprovar les normes urbanístiques i arquitectòniques bàsiques i incloure les condicions a què s'han d'ajustar els projectes, el catàleg d'edificis als quals són aplicables aquestes i el procediment d'autorització, fiscalització i, si s'escau, sanció.

Article cinquanta-cinc.

U. Les instal·lacions, edificis, carrers, parcs i jardins existents la vida útil dels quals encara sigui considerable, s'han d'adaptar gradualment, d'acord amb l'ordre de prioritats que reglamentàriament es determini, a les regles i condicions que preveuen les normes urbanístiques i arquitectòniques bàsiques a què es refereix l'article anterior.

Dos. Amb aquesta finalitat, els ens públics han d'habilitar en els seus pressupostos les consignacions necessàries per al finançament d'aquestes adaptacions en els immobles que en depenguin.

Tres. Alhora, han de fomentar l'adaptació dels immobles de titularitat privada, mitjançant l'establiment d'ajudes, exempcions i subvencions.

Quatre. A més, les administracions urbanístiques han de considerar, i si s'escau incloure, la necessitat d'aquestes adaptacions anticipades, en els plans municipals d'ordenació urbana que formulin o aprovin.

Article cinquanta-sis.

Els ajuntaments han de preveure plans municipals d'actuació, per tal d'adaptar les vies públiques, parcs i jardins, a les normes aprovades amb caràcter general, i estan obligats a destinar un percentatge del seu pressupost a les finalitats que preveu aquest article.

Article cinquanta-set.

U. En els projectes d'habitatges de protecció oficial i habitatges socials, s'ha de programar un mínim del tres per cent amb les característiques constructives suficients per facilitar l'accés dels minusvàlids, així com el desenvolupament normal de les seves activitats motrius i la seva integració en el nucli en què habiten.

Dos. L'obligació que estableix el paràgraf anterior abasta, igualment, els projectes d'habitatges de qualsevol altre caràcter que construeixin, promoguin o subvencionin les administracions públiques i altres entitats dependents o vinculades al sector públic. Les administracions públiques competents han de dictar les disposicions reglamentàries per garantir la instal·lació d'ascensors amb capacitat per transportar simultàniament una cadira de rodes de tipus normalitzat i una persona no minusvàlida.

Tres. Les administracions públiques han de dictar les normes tècniques bàsiques necessàries per donar compliment al que disposen els dos apartats anteriors.

Quatre. Quan el projecte es refereixi a un conjunt d'edificis i instal·lacions que constitueixin un complex arquitectònic, aquest s'ha de projectar i construir en condicions que permetin, en tot cas, l'accessibilitat dels disminuïts als diferents immobles i instal·lacions complementàries.

Article cinquanta-vuit.

U. Sens perjudici del que disposen els articles anteriors, les normes tècniques bàsiques sobre edificació han d'incloure previsions relatives a les condicions mínimes que han de reunir els edificis de qualsevol tipus per permetre l'accessibilitat dels minusvàlids.

Dos. Totes aquestes normes s'han recollir en la fase de redacció dels projectes bàsics i d'execució, i s'han de denegar els visats oficials corresponents, bé de col·legis professionals o d'oficines de supervisió dels diferents departaments ministerials, als qui no les compleixin.

Article cinquanta-nou.

Per tal de facilitar la mobilitat dels minusvàlids, en el termini d'un any s'han d'adoptar mesures tècniques amb vista de l'adaptació progressiva dels transports públics collectius.

Article seixanta.

Els ajuntaments han d'adoptar les mesures adequades per facilitar l'estacionament dels vehicles automòbils pertanyents als minusvàlids amb problemes greus de mobilitat.

Article seixanta-u.

Es considera rehabilitació de l'habitatge, als efectes de l'obtenció de subvencions i préstecs amb subvenció d'interessos, les reformes que els minusvàlids, per causa de la seva minusvalidesa, hagin de realitzar en el seu habitatge habitual i permanent.

Secció segona

Del personal dels diferents serveis

Article seixanta-dos.

U. L'atenció i prestació dels serveis que requereixin els minusvàlids en el seu procés de recuperació i integració han d'estar orientades, dirigides i realitzades per personal especialitzat.

Dos. Aquest procés, per la varietat, amplitud i complexitat de les funcions que abraça, exigeix el concurs de diversos especialistes que han d'actuar conjuntament com a equip multiprofessional.

Article seixanta-tres.

U. L'Estat ha d'adoptar les mesures pertinents per a la formació dels diversos especialistes, en nombre i amb les qualificacions necessaris per atendre adequadament els diversos serveis que requereixen els minusvàlids, tant a nivell de detecció i valoració com educatiu i de serveis socials.

Dos. L'Estat ha d'establir programes permanents d'especialització i actualització, de caràcter general i d'aplicació especial per a les diferents deficiències, així com sobre maneres específiques de recuperació, segons la diferent problemàtica de les diverses professions.

Article seixanta-quatre.

U. L'Estat ha de fomentar la col·laboració del voluntariat en l'atenció dels disminuïts i promoure la constitució i el funcionament d'institucions sense finalitat de lucre que agrupin persones interessades en aquesta activitat, a fi que puguin col·laborar amb els professionals en la realització d'actuacions de caràcter vocacional a favor d'aquells.

Dos. Les funcions que exerceixi aquest personal estan determinades, de forma permanent, per la prestació d'atencions domiciliàries i aquelles altres que no impliquin una permanència en el servei ni requereixin una qualificació especial.

Tres. Els poders públics han de procurar orientar cap a l'atenció dels disminuïts els qui resultin obligats a la realització d'una prestació civil substitutòria respecte del compliment del servei militar, i els qui s'incorporin al servei civil per a l'atenció de finalitats d'interès general de conformitat amb el que preveuen els articles trenta, dos i tres, de la Constitució i les disposicions que es dictin per al seu desplegament.

TÍTOL X

Gestió i finançament

Article seixanta-cinc.

U. En el termini màxim d'un any, a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'efectuar la reorganització administrativa amb vista a l'atenció integral als disminuïts físics, psíquics i sensorials, que racionalitzi, simplifiqui i unifiqui els òrgans de l'Administració actualment existents i coordini racionalment les seves competències.

Dos. L'organització administrativa expressada a l'apartat anterior ha de preveure, especialment, la planificació de la política general d'atenció a minusvàlids; la descentralització dels serveis mitjançant la seva sectorització; la participació democràtica dels beneficiaris, per ells mateixos o a través dels seus representants legals i dels professionals del camp a la deficiència directament o a través d'associacions específiques; el finançament públic de les actuacions encaminades a l'atenció integral dels disminuïts; l'elaboració, programació, execució, control i avaluació dels resultats d'una planificació regional, i la integració d'aquesta planificació en el context dels serveis generals sanitaris, educatius, laborals i socials, i en el programa nacional de desenvolupament socioeconòmic.

Article seixanta-sis.

El finançament de les diferents prestacions, subsidis, atencions i serveis inclosos en aquesta Llei s'efectua amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat, i als de les comunitats autònomes i corporacions locals, d'acord amb les competències que els corresponguin respectivament. En els pressupostos esmentats s'han de consignar de manera específica les dotacions corresponents.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Les unitats de valoració actuals queden integrades, amb les seves corresponents dotacions pressupostàries actuals, en els equips multiprofessionals que preveu aquesta Llei.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera.–En les lleis i en les disposicions de caràcter reglamentari que, promulgades a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, regulin amb caràcter general els diferents aspectes de l'atenció als disminuïts físics, psíquics i sensorials que preveu aquesta Llei, s'hi han d'incloure preceptes que reconeguin el dret dels disminuïts a les prestacions generals i, si s'escau, l'adequació dels principis generals a les peculiaritats dels minusvàlids.

Segona.–El que disposa aquesta Llei s'entén sens perjudici del que preveuen els estatuts d'autonomia de les comunitats autònomes.

DISPOSICIONS FINALS

Primera.–En el termini de sis mesos, a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de sotmetre a les Corts un projecte de llei que modifiqui els títols IX i X del llibre I del Codi civil vigent, amb relació a la incapacitat i sistema tutelar de les persones deficients.

Segona.–En el termini d'un any el Govern ha de sotmetre a les Corts un projecte que modifiqui l'article trescents vuitanta, següents i concordants de la Llei d'enjudiciament criminal.

Tercera.–S'autoritza el Govern a modificar per decret, a proposta del Ministeri de Treball i Seguretat Social, les disposicions reguladores de la invalidesa incloses a la Llei general de la Seguretat Social, i a adaptar-les al que disposa aquesta Llei.

Quarta.–Es modifica l'article cent trenta-dos de la Llei de la Seguretat Social, text refós, perquè no sigui necessària l'alta mèdica per a la valoració de la invalidesa permanent, les seqüeles de la qual són definitives.

Cinquena.–Es modifica l'article cent trenta-cinc de la Llei de Seguretat Social, text refós, pel qual s'exigeix per a la declaració de gran invalidesa estar afectat d'incapacitat permanent absoluta per a tot treball. La gran invalidesa no implica necessàriament la incapacitat permanent absoluta per a tota classe de treball.

Sisena.–De conformitat amb el que preveu l'article dos de l'Estatut dels treballadors, el Govern, en el termini d'un any, a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, ha d'aprovar les disposicions reguladores de treball de les persones amb capacitat física, psíquica o sensorial disminuïda que prestin serveis laborals en els centres d'ocupació especial a què es refereix aquesta Llei.

Setena.–Per adequar el cost dels drets inclosos en aquesta Llei d'integració social dels minusvàlids a les disponibilitats pressupostàries que permeti la situació econòmica del país, s'estableix la llista de prioritats següent, que les administracions públiques han d'atendre inexcusablement, en la forma indicada més avall. De totes maneres, el cost total d'aquesta Llei ha d'estar plenament assumit en el termini màxim de deu anys a partir de la seva entrada en vigor.

Les prioritats esmentades són les següents per als dos primers anys d'aplicació de la Llei:

Primera.–Assistència sanitària i prestació farmacèutica.

Segona.–Serveis socials, en especial els centres ocupacionals per a minusvàlids profunds i grans invàlids.

Tercera.–Subsidi d'ingressos mínims, mitjançant augments percentuals, que s'han de realitzar de forma progressiva i continuada, i que s'han de determinar reglamentàriament, començant amb un mínim que sigui superior a les actuals percepcions per aquest concepte.

Quarta.–Subsidi per ajuda de tercera persona.

Cinquena.–Subsidi de mobilitat i compensació de transport.

Sisena.–Normativa sobre educació especial.

Setena.–Normativa sobre mobilitat i barreres arquitectòniques.

Vuitena.–Normativa sobre centres especials d'ocupació.

Novena.–Normativa sobre els equips multiprofessionals.

Desena.–Normativa sobre els programes permanents d'especialització i actualització que preveu l'article seixanta-tres, dos.

La resta de les prestacions, subsidis, atencions i serveis es poden desenvolupar amb posterioritat al termini abans indicat, en funció de les necessitats generades per l'aplicació d'aquesta Llei.

Aquest desenvolupament s'ha de fer de manera progressiva i continuada, perquè cada bienni, fins a arribar al termini màxim de deu anys fixats anteriorment, es posin en marxa les prestacions, subsidis, atencions i serveis que preveu aquesta Llei o es completin els ja iniciats.

Vuitena.–Queden derogades totes les normes que siguin contràries a aquesta Llei.

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Palau de la Zarzuela, Madrid, set d'abril de mil nou-cents vuitanta-dos.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
LEOPOLDO CALVO-SOTELO Y BUSTELO

ANNEX NÚMERO 9: Desenvolupament de la Llei 51/2003

CAP DE L'ESTAT

22066 *LLEI 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.* («BOE» 289, de 3-12-2003.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.

Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

A Espanya, segons l'enquesta sobre discapacitats, deficiències i estat de salut (Institut Nacional d'Estadística, 1999), hi ha entorn de 3,5 milions de persones amb alguna discapacitat.

Les persones amb discapacitat constitueixen un sector de població heterogeni, però totes tenen en comú que, en major o menor mesura, necessiten garanties suplementàries per viure amb plenitud de drets o per participar en igualtat de condicions que la resta de ciutadans en la vida econòmica, social i cultural del país.

La Constitució espanyola, a l'article 14, reconeix la igualtat davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació. Al seu torn, l'article 9.2 de la Llei fonamental estableix que correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de les persones siguin reals i efectives, i remoure els obstacles que n'impedeixin o en dificultin la plenitud i facilitar la seva participació en la vida política, cultural i social, així com l'article 10 de la Constitució, dels drets i deures fonamentals, que estableix la dignitat de la persona com a fonament de l'ordre polític i de la pau social. En congruència amb aquests preceptes la Carta Magna, a l'article 49, en referència a les persones amb discapacitat, ordena als poders públics que prestin l'atenció especialitzada que requereixin i l'empara especial per al gaudi dels seus drets.

Aquests drets i llibertats enunciats constitueixen avui un dels eixos essencials en l'actuació sobre la discapacitat. Els poders públics han d'assegurar que les persones amb discapacitat puguin gaudir del conjunt de tots els drets humans: civils, socials, econòmics i culturals.

Transcorreguts més de vint anys des de la promulgació de la Llei d'integració social dels minusvàlids, sense posar en qüestió la seva vigència, es considera necessari promulgar una altra norma legal, que la complementi i que serveixi d'impuls renovat a les polítiques d'equiparació de les persones amb discapacitat. Dues raons justifiquen aquesta nova Llei: la persistència en la societat de desigualtats, malgrat les inequívoques proclamacions constitucionals i en l'esforç meritori fet a partir d'aquella Llei, i, el que encara és més important, els canvis operats en la manera d'entendre el fenomen de la «discapacitat» i, conseqüentment, l'aparició de nous enfocaments i estratègies: avui és sabut que els desavantatges que presenta una persona amb discapacitat tenen l'origen en les seves dificultats personals, però també i sobretot als obstacles i les condicions limitadores que en la mateixa societat, concebuda d'acord amb el patró de la persona mitjana, s'oposen a la plena participació d'aquests ciutadans.

Com que això és així, és necessari dissenyar i posar en marxa estratègies d'intervenció que operin simultàniament sobre les condicions personals i sobre les condicions ambientals.

En aquesta perspectiva es mouen dues estratègies d'intervenció relativament noves i que des d'orígens diferents van, tanmateix, convergint progressivament. Es tracta de l'estratègia de «lluita contra la discriminació» i la d'«accessibilitat universal».

L'estratègia de lluita contra la discriminació s'inscriu en la llarga marxa d'algunes minories per aconseguir la igualtat de tracte i pel dret a la igualtat d'oportunitats.

En l'àmbit internacional hi ha una gran sensibilitat al voltant de la igualtat d'oportunitats i de la no-discriminació per qualsevol condició o circumstància personal o social. Així, l'Organització de Nacions Unides (ONU), el Consell d'Europa i la Unió Europea, entre altres organitzacions internacionals, treballen en aquests moments en la preparació de documents programàtics o jurídics sobre la protecció dels drets de les persones amb discapacitat. La Unió Europea i el Consell d'Europa, en concret, reconeixen respectivament el dret de totes les persones a la igualtat davant la llei i a la protecció contra la discriminació tant a la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, com al Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals.

L'article 13 del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea habilita el Consell per «adoptar accions adequades per lluitar contra la discriminació per motius de sexe, d'origen racial o ètnic, religió o conviccions, discapacitat, edat o orientació sexual». En desplegament d'aquesta competència s'han adoptat una sèrie de directives, com ara la Directiva 2000/43/CE, que s'ocupa del principi d'igualtat de tracte i no-discriminació de les persones per motius d'origen racial o ètnic, la Directiva 2000/78/CE per a la igualtat de tracte en la feina i l'ocupació per motius de religió o conviccions, de discapacitat, d'edat o d'orientació sexual, i la Directiva 2002/73/CE per a la igualtat entre homes i dones referent a l'accés a la feina, a la formació i a la promoció professionals i a les condicions de treball.

D'altra banda, el concepte d'accessibilitat va en l'origen molt unit al moviment promogut per algunes organitzacions de persones amb discapacitat, organismes internacionals i experts en favor del model de «vida independent», que defensa una participació més activa d'aquestes persones en la comunitat sobre unes bases noves: com a ciutadans titulars de drets; subjectes actius que exerceixen el dret a prendre decisions sobre la seva pròpia existència i no mers pacients o beneficiaris de decisions alienes; com a persones que tenen especials dificultats per satisfer unes necessitats que són normals, més que persones especials amb necessitats diferents de la resta dels seus conciutadans i com a ciutadans que per atendre aquestes necessitats requereixen suports personals, però també modificacions als entorns que eradiquin aquells obstacles que els impedeixen la plena participació.

El moviment en favor d'una vida independent va demanar en un primer moment entorns més practicables. Posteriorment, d'aquest concepte d'eliminar barreres físiques es va passar a demanar «disseny per a tothom», i no només dels entorns, i va reivindicar finalment l'«accessibilitat universal» com a condició que han de complir els entorns, productes i serveis perquè siguin comprensibles, utilitzables i practicables per totes les persones.

La no-accessibilitat dels entorns, productes i serveis constitueix, sens dubte, una forma subtil però molt eficaç de discriminació, de discriminació indirecta en aquest cas, perquè genera un desavantatge cert a les persones amb discapacitat en relació amb aquelles que no ho són, igual com passa quan una norma, un criteri o una pràctica tracta de manera menys favorable una persona amb discapacitat que una altra que no ho és. Convergeixen així els corrents d'accessibilitat i de no-discriminació.

Doncs bé, en aquesta Llei es recullen aquests dos nous corrents i conflueixen amb l'antiga però vigent LISMI, que va desenvolupar sobretot mesures d'acció positiva. No-discriminació, acció positiva i accessibilitat universal constitueixen la trama sobre la qual s'ha disposat un conjunt de disposicions que persegueixen amb nous mitjans un objectiu conegut: garantir i reconèixer el dret de les persones amb discapacitat a la igualtat d'oportunitats en tots els àmbits de la vida política, econòmica, cultural i social.

S'ha de destacar que la llei s'aprova coincidint en el temps amb l'Any Europeu de les Persones amb Discapacitat, per la qual cosa constitueix una de les aportacions més significatives de la societat espanyola en l'esforç col·lectiu d'emancipació històrica de les persones amb discapacitat.

II

La Llei s'estructura en tres capítols, quatre disposicions addicionals i tretze disposicions finals.

En el capítol I es recullen les disposicions generals de la Llei que es refereixen al seu objecte, qui són els titulars dels drets i els principis que la inspiren, i s'atura en la definició d'una sèrie de conceptes l'explicació dels quals és imprescindible per garantir una interpretació adequada de la Llei i de salvaguardar el principi de seguretat jurídica.

S'ha d'assenyalar en aquest primer capítol la definició d'«igualtat d'oportunitats» com el resultat de sumar l'absència de discriminació amb les mesures d'acció positiva.

Finalment, conté els àmbits en els quals són aplicables les mesures de garantia. La Llei ha procurat, seguint les tendències internacionals més actuals, fixar els àmbits materials més rellevants per garantir la igualtat d'oportunitats dels ciutadans amb alguna discapacitat.

El capítol II inclou l'establiment de mesures per garantir que el dret a la igualtat d'oportunitats sigui efectiu. Es tipifiquen, sense desplegar-ne l'abast, les grans categories d'aquestes mesures.

En efecte, una part rellevant d'aquest capítol recull el compromís de desplegar la normativa bàsica d'equiparació i quin tipus de disposicions s'han de preveure en aquesta normativa. S'autoritza el Govern per a aquest

despleganment progressiu, que s'ha de posar en connexió amb les fases i el calendari recollits en les disposicions finals.

El capítol III institueix una sèrie de mesures per dur a terme una política d'equiparació, més enllà de les quals es reconeixen en el capítol II. Aquestes mesures són bàsicament de dos tipus: de foment i de defensa.

El foment preveu mesures de sensibilització, de foment del desenvolupament tecnològic i fons per al desenvolupament conjunt amb altres administracions de projectes innovadors, que s'han d'articular i desenvolupar mitjançant plans estatals d'accessibilitat i de no-discriminació.

Entre les mesures de defensa, per la seva senzillesa, rapidesa i comoditat per a les parts, es potencia el recurs a l'arbitratge per dirimir la resolució de conflictes que puguin sorgir.

Les persones que hagin sofert discriminació basada en la discapacitat han de disposar d'una protecció judicial adequada que prevegi l'adopció de les mesures necessàries per posar fi a la vulneració del dret i restablir el perjudicat en l'exercici d'aquell.

Amb aquesta mateixa finalitat d'assegurar un nivell de protecció més efectiu, es legitima les persones jurídiques que estiguin legalment habilitades per a la defensa dels drets i interessos legítims col·lectius perquè puguin intervenir en processos en nom del demandant i amb el seu consentiment.

La disposició addicional primera recull la modificació del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març, per a l'establiment del dret a excedència per tenir cura d'un familiar que es no pugui valer per si mateix i no exerceixi una activitat remunerada, entre altres, per motius de discapacitat.

La disposició addicional segona modifica la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública, en el mateix sentit que el que s'exposa en el paràgraf anterior.

La disposició addicional tercera modifica la Llei 49/1960, de 21 de juliol, de propietat horitzontal, i obliga la comunitat de propietaris a la realització d'obres d'accessibilitat en elements comuns a favor de persones amb discapacitat, i amb el límit que aquestes no excedeixin l'import de tres mensualitats: en cas contrari, només són exigibles si han estat aprovades per acord amb la majoria corresponent.

La disposició addicional quarta modifica la disposició addicional sisena de la Llei 24/2001, de 27 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, en relació amb la supressió de la disminució de la capacitat de treball en la determinació de grau mínim de minusvalidesa concernent a les mesures de foment de l'ocupació i les modalitats de contractació.

El text, per garantir l'establiment de les mesures que determina aquesta Llei, conté en les disposicions finals mandats explícits de desenvolupament i aplicació en fases i temps.

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte de la llei.*

1. Aquesta Llei té com a objecte establir mesures per garantir i fer efectiu el dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat, d'acord amb els articles 9.2, 10, 14 i 49 de la Constitució.

A aquests efectes, s'entén per igualtat d'oportunitats l'absència de discriminació, directa o indirecta, que tingui la causa en una discapacitat, així com l'adopció de mesures d'acció positiva orientades a evitar o compensar els desavantatges d'una persona amb discapacitat per participar plenament en la vida política, econòmica, cultural i social.

2. Als efectes d'aquesta Llei, tenen la consideració de persones amb discapacitat aquelles a qui s'hagi reconegut un grau de minusvalidesa igual o superior al 33 per cent. En tot cas, es consideren afectats per una minusvalidesa en grau igual o superior al 33 per cent els pensionistes de la Seguretat Social que tinguin reconeguda una pensió d'incapacitat permanent al grau de total, absoluta o gran invalidesa, i als pensionistes de classes passives que tinguin reconeguda una pensió de jubilació o de retir per incapacitat permanent per al servei o inutilitat.

L'acreditació del grau de minusvalidesa s'ha de fer en els termes establerts per reglament i té validesa a tot el territori nacional.

Article 2. *Principis.*

Aquesta Llei s'inspira en els principis de vida independent, normalització, accessibilitat universal, disseny per a tothom, diàleg civil i transversalitat de les polítiques en matèria de discapacitat.

A aquests efectes, s'entén per:

a) Vida independent: la situació en la qual la persona amb discapacitat exerceix el poder de decisió sobre la seva pròpia existència i participa activament en la vida de la seva comunitat, d'acord amb el dret al lliure desenvolupament de la personalitat.

b) Normalització: el principi en virtut del qual les persones amb discapacitat han de poder portar una vida normal, i accedir als mateixos llocs, àmbits, béns i serveis que estan a disposició de qualsevol altra persona.

c) Accessibilitat universal: la condició que han de complir els entorns, processos, béns, productes i serveis, així com els objectes o instruments, eines i dispositius, per ser comprensibles, utilitzables i practicables per totes les persones en condicions de seguretat i comoditat i de la forma més autònoma i natural possible. Pressuposa l'estratègia de «disseny per a tothom» i s'entén sense perjudici dels ajustos raonables que s'hagin d'adoptar.

d) Disseny per a tothom: l'activitat per la qual es concep o projecta, des de l'origen, i sempre que això sigui possible, entorns, processos, béns, productes, serveis, objectes, instruments, dispositius o eines, de manera que puguin ser utilitzats per totes les persones, en la major extensió possible.

e) Diàleg civil: el principi en virtut del qual les organitzacions representatives de persones amb discapacitat i de les seves famílies participen, en els termes que estableixen les lleis i altres disposicions normatives, en l'elaboració, execució, seguiment i avaluació de les polítiques oficials que es desenvolupen en l'esfera de les persones amb discapacitat.

f) Transversalitat de les polítiques en matèria de discapacitat, el principi en virtut del qual les actuacions que desenvolupen les administracions públiques no es limiten únicament a plans, programes i accions específics, pensats exclusivament per a aquestes persones, sinó que comprenen les polítiques i línies d'acció de caràcter general en qualsevol dels àmbits d'actuació pública, on s'han de tenir en compte les necessitats i demandes de les persones amb discapacitat.

Article 3. *Àmbit d'aplicació.*

D'acord amb el principi de transversalitat de les polítiques en matèria de discapacitat, aquesta Llei s'aplica en els àmbits següents:

a) Telecomunicacions i societat de la informació.

b) Espais públics urbanitzats, infraestructures i edificació.

c) Transports.

d) Béns i serveis a disposició del públic.

e) Relacions amb les administracions públiques.

La garantia i l'efectivitat del dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat en l'àmbit de la feina i l'ocupació, es regeix pel que estableix aquesta Llei que té caràcter supletori al que disposa la legislació específica de mesures per a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte en la feina i l'ocupació.

CAPÍTOL II

Igualtat d'oportunitats

Article 4. *Vulneració del dret a la igualtat d'oportunitats.*

S'entén que es vulnera el dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat quan es produeixin discriminacions directes o indirectes, persecucions, incompliments de les exigències d'accessibilitat i de realitzar ajustos raonables, així com l'incompliment de les mesures d'acció positiva legalment establertes.

Article 5. *Garanties del dret a la igualtat d'oportunitats.*

A fi de garantir el dret a la igualtat d'oportunitats a les persones amb discapacitat, els poders públics han d'establir mesures contra la discriminació i mesures d'acció positiva.

Article 6. *Mesures contra la discriminació.*

1. Es consideren mesures contra la discriminació aquelles que tinguin com a finalitat prevenir o corregir que una persona amb discapacitat sigui tractada d'una manera directa o indirecta menys favorablement que una altra que no ho sigui, en una situació anàloga o comparable.

2. S'entén que hi ha discriminació indirecta quan una disposició legal o reglamentària, una clàusula convencional o contractual, un pacte individual, una decisió unilateral o un criteri o pràctica, o bé un entorn, producte o servei, aparentment neutres, puguin ocasionar un desavantatge particular a una persona respecte d'altres per raó de discapacitat, sempre que objectivament no responguin a una finalitat legítima i que els mitjans per a la consecució d'aquesta finalitat no siguin adequats i necessaris.

Article 7. *Contingut de les mesures contra la discriminació.*

Les mesures contra la discriminació poden consistir en prohibició de conductes discriminatòries i de persecució, exigències d'accessibilitat i exigències d'eliminació d'obstacles i de realitzar ajustos raonables.

A aquests efectes, s'entén per:

a) Conducta de persecució: qualsevol conducta relacionada amb la discapacitat d'una persona, que tingui com a objectiu o conseqüència atemptar contra la seva dignitat o crear un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.

b) Exigències d'accessibilitat: els requisits que han de complir els entorns, productes i serveis, així com les condicions de no-discriminació en normes, criteris i pràctiques, d'acord amb els principis d'accessibilitat universal de disseny per a tothom.

c) Ajust raonable: les mesures d'adequació de l'ambient físic, social i actitudinal a les necessitats específiques de les persones amb discapacitat que, de manera eficaç i pràctica i sense que suposi una càrrega desproporcionada, facilitin l'accessibilitat o participació d'una persona amb discapacitat en igualtat de condicions que la resta dels ciutadans.

Per determinar si una càrrega és proporcionada o no s'han de tenir en compte els costos de la mesura, els efectes discriminatoris que suposi per a les persones amb discapacitat la seva no-adopció, l'estructura i les característiques de la persona, l'entitat o l'organització que l'ha de posar en pràctica i la possibilitat que tingui d'obtenir finançament oficial o qualsevol altra ajuda.

Amb aquesta finalitat, les administracions públiques competents poden establir un règim d'ajuts públics per contribuir a sufragar els costos derivats de l'obligació de realitzar ajustos raonables.

Les discrepàncies entre el sol·licitant de l'ajust raonable i el subjecte obligat poden ser resoltes a través del sistema d'arbitratge que preveu l'article 17, d'aquesta Llei, sense perjudici de la protecció administrativa o judicial que en cada cas sigui procedent.

Article 8. *Mesures d'acció positiva.*

1. Es consideren mesures d'acció positiva els suports de caràcter específic destinats a prevenir o compensar els desavantatges o les dificultats especials que tenen les persones amb discapacitat en la incorporació i participació plena en els àmbits de la vida política, econòmica, cultural i social, atenent els diferents tipus i graus de discapacitat.

2. Els poders públics han d'adoptar les mesures d'acció positiva suplementàries per a les persones amb discapacitat que objectivament tinguin un major grau de discriminació o presentin menys igualtat d'oportunitats, com són les dones amb discapacitat, les persones amb discapacitat severament afectades, les persones amb discapacitat que no es poden representar a si mateixes o les que tinguin una exclusió social més acusada per raó de la seva discapacitat, així com les persones amb discapacitat que viuen habitualment en l'àmbit rural.

3. Així mateix, en el marc de la política oficial de protecció a la família, els poders públics han d'adoptar mesures especials d'acció positiva respecte a les famílies algun dels membres de les quals sigui una persona amb discapacitat.

Article 9. *Contingut de les mesures d'acció positiva.*

1. Les mesures d'acció positiva poden consistir en suports complementaris i normes, criteris i pràctiques més favorables. Els suports complementaris poden ser ajuts econòmics, ajuts tècnics, assistència personal, serveis especialitzats i ajuts i serveis auxiliars per a la comunicació.

Aquestes mesures tenen naturalesa de mínims, sense perjudici de les mesures que puguin establir les comunitats autònomes en l'àmbit de les seves competències.

2. En particular, les administracions públiques han de garantir que els ajuts i les subvencions públiques promoguin l'efectivitat del dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat, així com les persones amb discapacitat que viuen habitualment en l'àmbit rural.

Article 10. *Condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació.*

1. El Govern, sense perjudici de les competències atribuïdes a les comunitats autònomes i a les corporacions locals, ha de regular unes condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació que garanteixin uns

mateixos nivells d'igualtat d'oportunitats a tots els ciutadans amb discapacitat.

Aquesta regulació ha de ser gradual en el temps i en l'abast i el contingut de les obligacions imposades, i ha d'abastar tots els àmbits i les àrees de les esmentades en el capítol I.

2. Les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació han d'establir, per a cada àmbit o àrea, mesures concretes per prevenir o suprimir discriminacions, i per compensar desavantatges o dificultats. Com a mínim, s'hi han d'incloure disposicions sobre els aspectes següents:

a) Exigències d'accessibilitat dels edificis i entorns, dels instruments, els equips i les tecnologies, i dels béns i els productes utilitzats en el sector o l'àrea. En particular, la supressió de barreres en les instaHacions i l'adaptació d'equips i instruments.

b) Condicions més favorables a l'accés, la participació i la utilització dels recursos de cada àmbit o àrea i condicions de no-discriminació en normes, criteris i pràctiques.

c) Suports complementaris, com ara ajuts econòmics, tecnològics de suport, serveis o tractaments especialitzats i altres serveis personals. En particular, ajuts i serveis auxiliars per a la comunicació, com sistemes augmentatius i alternatius, sistemes de suport a la comunicació oral i llenguatge de signes o altres dispositius que permetin la comunicació.

d) L'adopció de normes internes a les empreses o els centres que promoguin i estimulin l'eliminació de desavantatges o situacions generals de discriminació a les persones amb discapacitat.

e) Plans i calendari per a la implantació de les exigències d'accessibilitat i per a l'establiment de les condicions més favorables i de no-discriminació.

f) Mitjans i recursos humans i materials per a la promoció de l'accessibilitat i la no-discriminació en l'àmbit que es tracti.

3. Les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació s'han d'establir tenint en compte els diferents tipus i graus de discapacitat que han d'orientar tant el disseny inicial, com els ajustos raonables dels entorns, productes i serveis de cada àmbit d'aplicació de la Llei.

CAPÍTOL III

Foment i defensa

Article 11. *Mesures de foment i defensa.*

Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure i facilitar el desenvolupament de mesures de foment i d'instruments i mecanismes de protecció jurídica per dur a terme una política d'igualtat d'oportunitats, mitjançant l'adopció de les mesures necessàries perquè se suprimeixin les disposicions normatives i les pràctiques contràries a la igualtat d'oportunitats i l'establiment de mesures per evitar qualsevol forma de discriminació per causa de discapacitat.

Secció 1a Mesures de foment

Article 12. *Mesures de sensibilització i formació.*

Les administracions públiques han de desenvolupar i promoure activitats d'informació, campanyes de sensibilització, accions formatives i totes les altres que siguin necessàries per a la promoció de la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació.

Article 13. *Mesures per fomentar la qualitat.*

Les administracions públiques han d'adequar els plans de qualitat per assegurar la igualtat d'oportunitats als ciutadans amb discapacitat. Per a això, hi han d'incloure normes uniformes mínimes de no-discriminació i d'accessibilitat, i han de desenvolupar indicadors de qualitat i guies de bones pràctiques.

Article 14. *Mesures d'innovació i desenvolupament de normes tècniques.*

1. Les administracions públiques han de fomentar la innovació en tots els aspectes relacionats amb la qualitat de vida de les persones amb discapacitat. Per a això, han de promoure la recerca en les àrees relacionades amb la discapacitat en els plans de recerca, desenvolupament i innovació (R+D+I).

2. Així mateix, han de facilitar i donar suport al desplegament de normativa tècnica, així com la revisió de l'existent, de manera que asseguri la no-discriminació en processos, dissenys i desenvolupaments de tecnologies, productes, serveis i béns, en coHaboració amb les entitats i organitzacions de normalització i certificació i tots els agents implicats.

Article 15. *Participació de les organitzacions representatives de les persones amb discapacitat i les seves famílies.*

1. Les persones amb discapacitat i les seves famílies, a través de les seves organitzacions representatives, han de participar en la preparació, l'elaboració i l'adopció de les decisions que els afectin, i és obligació de les administracions públiques en l'esfera de les seves competències respectives promoure les condicions per assegurar que aquesta participació sigui real i efectiva. De la mateixa manera, se n'ha de promoure la presència permanent en els òrgans de les administracions públiques, de caràcter participatiu i consultiu, les funcions dels quals estiguin directament relacionades amb matèries que tinguin incidència en esferes d'interès preferent per a persones amb discapacitat i les seves famílies.

2. Les administracions públiques han de promoure i facilitar el desenvolupament de les associacions i altres entitats en les quals s'agrupen les persones amb discapacitat i les seves famílies. Així mateix, han d'oferir suport financer i tècnic per al desenvolupament de les seves activitats i poden establir convenis per al desenvolupament de programes d'interès social.

3. El Consell Nacional de la Discapacitat és l'òrgan coHegiat interministerial de caràcter consultiu, adscrit al Ministeri de Treball i Afers Socials, en el qual s'institucionalitza la coHaboració entre les organitzacions representatives de les persones amb discapacitat i les seves famílies i l'Administració General de l'Estat, per tal de coordinar i definir una política coherent d'atenció integral a aquest grup ciutadà.

En particular, correspon al Consell Nacional de la Discapacitat la promoció de la igualtat d'oportunitats i no-discriminació de les persones amb discapacitat, i a aquest efecte es constitueix al seu si una oficina permanent especialitzada, amb la qual han de coHaborar les associacions d'utilitat pública més representatives de les persones amb discapacitat i les seves famílies.

Article 16. *Plans i programes d'accessibilitat i per a la no-discriminació.*

L'Administració General de l'Estat ha de promoure, en coHaboració amb altres administracions públiques i amb les organitzacions representatives de les persones amb discapacitat i les seves famílies, l'elaboració, el desenvolupament i l'execució de plans i programes en matèria d'accessibilitat i no-discriminació.

Secció 2a Mesures de defensa

Article 17. *Arbitratge.*

1. Amb l'audiència prèvia dels sectors interessats i de les organitzacions representatives de les persones amb discapacitat i les seves famílies, el Govern ha d'establir un sistema arbitral que, sense formalitats especials, atengui i resolgui amb caràcter vinculant i executiu per a ambdues parts les queixes o les reclamacions de les persones amb discapacitat en matèria d'igualtat d'oportunitats i no-discriminació, sempre que no hi hagi indicis racionals de delicte, tot això sense perjudici de la protecció administrativa i judicial que en cada cas sigui procedent.

2. La submissió de les parts al sistema arbitral és voluntària i ha de constar expressament per escrit.

3. Els òrgans d'arbitratge han d'estar integrats per representants dels sectors interessats, de les organitzacions representatives de les persones amb discapacitat i les seves famílies i de les administracions públiques dins l'àmbit de les seves competències.

Article 18. *Tutela judicial i protecció contra les represàlies.*

1. La tutela judicial del dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat comprèn l'adopció de totes les mesures que siguin necessàries per posar fi a la violació del dret i prevenir violacions ulteriors, així com per restablir al perjudicat en l'exercici ple del seu dret.

2. La indemnització o reparació a què pugui donar lloc la reclamació corresponent no està limitada per un límit màxim fixat a priori. La indemnització per dany moral és procedent encara que no hi hagi perjudicis de caràcter econòmic i es valora atenent les circumstàncies de la infracció i la gravetat de la lesió.

3. S'han d'adoptar les mesures que siguin necessàries per protegir les persones físiques o jurídiques contra qualsevol tracte advers o conseqüència negativa que es pugui produir com a reacció davant una reclamació o davant un procediment destinat a exigir el compliment del principi d'igualtat d'oportunitats.

Article 19. *Legitimació.*

Sense perjudici de la legitimació individual de les persones afectades, les persones jurídiques legalment habilitades per a la defensa dels drets i interessos legítims coHectius poden actuar en un procés en nom i interès de les persones que així ho autoritzin, amb la finalitat de fer efectiu el dret d'igualtat d'oportunitats, defensar els seus drets individuals i fer recaure en les persones esmentades els efectes d'aquella actuació.

Article 20. *Criteris especials sobre la prova de fets rellevants.*

1. En els processos jurisdiccionals en què de les aHegacions de la part actora es dedueixi l'existència de greus indicis de discriminació directa o indirecta per raó de discapacitat, el jutge o tribunal, després de la seva apreciació, tenint present la disponibilitat i facilitat probatòria que correspon a cada una de les parts del litigi i el principi processal d'igualtat de parts, pot exigir al demandat l'aportació d'una justificació objectiva i raonable, de les mesures adoptades i de la seva proporcionalitat.

2. El que estableix l'apartat anterior no és aplicable als processos penals ni als contenciosos administratius interposats contra resolucions sancionadores.

Disposició addicional primera. *Modificació de l'Estatut dels Treballadors.*

El segon paràgraf de l'article 46.3 del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març, en la redacció que en fa la Llei 39/1999, de 5 de novembre, queda redactat de la manera següent:

«També tenen dret a un període d'excedència, d'una durada no superior a un any, llevat que s'estableixi una durada superior per negociació coHectiva, els treballadors per atendre un familiar, fins al segon grau de consanguinitat o afinitat, que per raons d'edat, accident, malaltia o discapacitat no es pugui valer per si mateix, i no exerceixi activitat retribuïda.»

Disposició addicional segona. *Modificació de la Llei de mesures per a la reforma de la funció pública.*

El segon paràgraf de l'article 29.4 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública, queda redactat de la manera següent:

«També tenen dret a un període d'excedència, d'una durada no superior a un any, els funcionaris per atendre un familiar que estigui al seu càrrec, fins al segon grau, inclusivament, de consanguinitat o afinitat, que, per raons d'edat, accident, malaltia o discapacitat, no es pugui valer per si mateix i no exerceixi cap activitat retribuïda.»

Disposició addicional tercera. *Modificació de la Llei de propietat horitzontal.*

1. L'article 10 de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, per la qual es regula la propietat horitzontal, queda redactat de la manera següent:

«1. És obligació de la comunitat la realització de les obres necessàries per al sosteniment i la conservació adequats de l'immoble i els seus serveis, de manera que reuneixi les degudes condicions estructurals, d'estanquitat, habitabilitat, accessibilitat i seguretat.

2. Així mateix, la comunitat, a instància dels propietaris en l'habitatge dels quals visquin, treballin o prestin els seus serveis altruistes o voluntaris persones amb discapacitat, o majors de setanta anys, està obligada a fer les obres d'accessibilitat que siguin necessàries per a un ús adequat a la seva discapacitat dels elements comuns, o per a la instaHació de dispositius mecànics i electrònics que afavoreixin la seva comunicació amb l'exterior, l'import total de les quals no excedeixi tres mensualitats ordinàries de despeses comunes.

3. Els propietaris que s'hi oposin o demorin injustificadament l'execució de les ordres dictades per l'autoritat competent responen individualment de les sancions que es puguin imposar en la via administrativa.

4. En cas de discrepància sobre la naturalesa de les obres que s'hagin de fer resol el que sigui procedent la junta de propietaris. Els interessats també poden soHicitar arbitratge o dictamen tècnic en els termes que estableix la Llei.

5. Al pagament de les despeses derivades de la realització de les obres de conservació i accessibilitat a què es refereix el present article hi és afecte el pis o el local en els mateixos termes i condicions que els que estableix l'article 9 per a les despeses generals.»

2. L'article 11 de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, per la qual es regula la propietat horitzontal, queda redactat de la manera següent:

«1. Cap propietari pot exigir noves instal·lacions, serveis o millores que no es requereixin per a l'adequada conservació, habitabilitat, seguretat i accessibilitat de l'immoble, segons la seva naturalesa i les seves característiques.

2. Quan s'adoptin vàlidament acords per fer innovacions no exigibles d'acord amb l'apartat anterior i la quota d'instal·lació de les quals superi l'import de tres mensualitats ordinàries de despeses comunes, el dissident no hi està obligat, ni s'ha de modificar la seva quota, fins i tot en el cas que no se'l pugui privar de la millora o l'avantatge.

Si en qualsevol moment el dissident vol participar dels avantatges de la innovació, ha d'abonar la seva quota en les despeses de realització i manteniment, degudament actualitzades mitjançant l'aplicació de l'interès legal corresponent.

3. Quan s'adoptin vàlidament acords per a la realització d'obres d'accessibilitat, la comunitat està obligada a pagar les despeses encara que l'import sigui superior a tres mensualitats ordinàries de despeses comunes.

4. Les innovacions que facin inservible alguna part de l'edifici per a l'ús i el gaudi d'un propietari requereixen, en tot cas, el consentiment exprés d'aquest.

5. Les derrames per al pagament de millores realitzades o per realitzar a l'immoble són a càrrec de qui sigui propietari en el moment de l'exigibilitat de les quantitats afectes al pagament de les millores.»

3. La norma 1a de l'article 17 de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, per la qual es regula la propietat horitzontal, queda redactada de la manera següent:

«1a La unanimitat només és exigible per a la validesa dels acords que impliquin l'aprovació o la modificació de les regles que contenen el títol constitutiu de la propietat horitzontal o els estatuts de la comunitat.

L'establiment o la supressió dels serveis d'ascensor, porteria, consergeria, vigilància o altres serveis comuns d'interès general, fins i tot quan suposin la modificació del títol constitutiu o dels estatuts, requereix el vot favorable de les tres cinquenes parts del total dels propietaris que, al seu torn, representin les tres cinquenes parts de les quotes de participació. L'arrendament d'elements comuns que no tingui assignat un ús específic a l'immoble també requereix el vot favorable de les tres cinquenes parts del total dels propietaris que, al seu torn, representin les tres cinquenes parts de les quotes de participació, així com el consentiment del propietari directament afectat, si n'hi ha.

Sense perjudici del que disposen els articles 10 i 11 d'aquesta Llei, la realització d'obres o l'establiment de nous serveis comuns que tinguin per finalitat la supressió de barreres arquitectòniques que dificultin l'accés o la mobilitat de persones amb minusvalidesa, fins i tot quan impliquin la modificació del títol constitutiu, o dels estatuts, requereix el vot favorable de la majoria dels propietaris que, al seu torn, representin la majoria de les quotes de participació.

Als efectes establerts en els paràgrafs anteriors d'aquesta norma, es computen com a vots favorables els d'aquells propietaris absents de la Junta, degudament citats, que una vegada informats de l'acord adoptat pels presents, d'acord amb el procediment que estableix l'article 9, no manifestin la seva discrepància per comunicació a qui exerceixi les funcions de secretari de la comunitat en el termini de 30 dies naturals, per qualsevol mitjà que permeti tenir constància de la recepció.

Els acords vàlidament adoptats d'acord amb el que disposa aquesta norma obliguen tots els propietaris.»

Disposició addicional quarta. *Modificació de la Llei 24/2001, de 27 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.*

La disposició addicional sisena de la Llei 24/2001, de 27 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, queda redactada de la manera següent:

«Disposició addicional sisena. *Grau mínim de minusvalidesa en relació amb les mesures de foment de l'ocupació i les modalitats de contractació.*

El grau mínim de minusvalidesa necessari per generar el dret als beneficis establerts en les mesures de foment de l'ocupació per al mercat ordinari de treball a favor dels discapacitats, així com perquè les persones amb discapacitat puguin ser contractades en pràctiques o per a la formació en el mercat ordinari de treball amb l'aplicació de les peculiaritats previstes per a aquest col·lectiu ha de ser igual o superior al 33 per cent.»

Disposició final primera. *Facultats d'execució i desplegament.*

El Govern, a proposta conjunta del Ministeri de Treball i Afers Socials i dels ministeris competents en la matèria, amb la consulta prèvia al Consell Nacional de la Discapacitat i, si s'escau, a les respectives conferències sectorials, queda autoritzat per dictar totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i l'execució d'aquesta Llei.

Disposició final segona. *Consell Nacional de la Discapacitat.*

El Consell Estatal de Persones amb Discapacitat passa a denominar-se Consell Nacional de la Discapacitat. En el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de modificar la normativa reguladora del Consell Estatal de Persones amb Discapacitat, a l'objecte d'adequar-la al que estableix aquesta Llei i, en particular, a la seva nova denominació i al que preveu l'apartat 3 de l'article 15.

Disposició final tercera. *Estatut del Reial Patronat sobre Discapacitat.*

En el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de modificar el Reial decret pel qual s'aprova l'Estatut del Reial Patronat sobre Discapacitat, a fi d'incorporar al Consell d'aquest organisme les organitzacions representatives de persones amb discapacitat i les seves famílies.

Disposició final quarta. *Pla nacional d'accessibilitat.*

En el termini de sis mesos el Govern, en compliment del que preveu l'article 16 d'aquesta Llei, ha d'aprovar un pla nacional d'accessibilitat 2004-2012. El pla s'ha de desenvolupar a través de fases d'actuació triennal i en el seu disseny, execució i seguiment han de participar les associacions més representatives d'utilitat pública d'àmbit estatal de les persones amb discapacitat.

Disposició final cinquena. *Condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació en les relacions amb les administracions públiques.*

1. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'establir les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació que, segons el que preveu l'article 10, han de complir les oficines públiques, els dispositius i els serveis d'atenció al ciutadà i aquells de participació en els temes públics, inclosos els relatius a l'Administració de Justícia i a la participació en la vida política i els processos electorals.

En particular, dins aquest termini, el Govern ha d'adoptar per a les persones amb discapacitat les normes que, amb caràcter general i en aplicació del principi de servei als ciutadans, preveu l'article 4 de la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'organització i funcionament de l'Administració General de l'Estat.

Les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació són obligatòries segons el calendari següent:

a) En el termini de tres a cinc anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, tots els entorns, productes i serveis nous han de ser accessibles, i qualsevol disposició, criteri o pràctica administrativa discriminatòria ha de ser corregida.

b) En el termini de 15 a 17 anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, tots els entorns, productes i serveis existents i qualsevol disposició, criteri o pràctica han de complir les exigències d'accessibilitat i no-discriminació.

2. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de realitzar els estudis integrals sobre l'accessibilitat d'aquells entorns o sistemes que es considerin més rellevants des del punt de vista de la no-discriminació i l'accessibilitat universal.

Disposició final sisena. *Condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i utilització dels béns i serveis a disposició del públic.*

1. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'aprovar unes condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació, segons el que preveu l'article 10 d'aquesta Llei, per a l'accés i la utilització dels béns i serveis a disposició del públic per les persones amb discapacitat. Aquestes condicions bàsiques són obligatòries segons el calendari següent:

a) En els béns i serveis nous de titularitat pública, en el termini de cinc a set anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei: en els nous de titularitat privada que concertin o subministrin les administracions públiques, en el termini de set a nou anys: i en la resta de béns i serveis de titularitat privada que siguin nous, en el termini de 15 a 17 anys.

b) En els béns i serveis existents i que siguin susceptibles d'ajustos raonables, aquests ajustos s'han de realitzar en el termini de 12 a 14 anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, quan siguin béns i serveis de titularitat pública o béns i serveis de titularitat privada que concertin o subministrin les administracions públiques, i en el termini de 15 a 17 anys, quan es tracti de la resta de béns i serveis de titularitat privada.

2. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de realitzar els estudis integrals sobre l'accessibilitat a béns o serveis que es considerin més rellevants des del punt de vista de la no-discriminació i accessibilitat universal.

Disposició final setena. *Condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització de les tecnologies, productes i serveis relacionats amb la societat de la informació i mitjans de comunicació social.*

1. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'aprovar, segons el que preveu l'article 10, unes condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i utilització de les tecnologies, productes i serveis relacionats amb la societat de la informació i de qualsevol mitjà de comunicació social, que són obligatòries en el termini de quatre a sis anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei per a tots els productes i serveis nous, i en el termini de vuit a deu anys per a tots aquells existents que siguin susceptibles d'ajustos raonables.

2. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de realitzar els estudis integrals sobre l'accessibilitat als esmentats béns o serveis que es considerin més rellevants des del punt de vista de la no-discriminació i accessibilitat universal.

Disposició final vuitena. *Condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització dels mitjans de transport.*

1. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'aprovar, segons el que preveu l'article 10 d'aquesta Llei, i segons les necessitats, peculiaritats i exigències que concorrin en cada cas, unes condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització dels mitjans de transport per a persones amb discapacitat. Aquestes condicions són obligatòries en els terminis següents a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, de cinc a set anys per a les infraestructures i material de transport nou, i de quinze a disset anys per a tots aquells existents que siguin susceptibles d'ajustos raonables.

2. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de realitzar els estudis integrals sobre l'accessibilitat als diferents mitjans de transport, en què es consideri més rellevant des del punt de vista de la no-discriminació i de l'accessibilitat universal.

Disposició final novena. *Condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització dels espais públics urbanitzats i edificacions.*

1. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'aprovar, segons el que preveu l'article 10, unes condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització dels espais públics urbanitzats i les edificacions, que són obligatòries en el termini de cinc a set anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei per als espais i les edificacions nous i en el termini de 15 a 17 anys per a tots aquells existents que siguin susceptibles d'ajustos raonables.

2. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de realitzar els estudis integrals sobre l'accessibilitat als espais públics urbanitzats i edificacions, en el que es consideri més rellevant des del punt de vista de la no-discriminació i de l'accessibilitat universal.

Disposició final desena. *Currículum formatiu sobre accessibilitat universal i formació de professionals.*

El Govern, en el termini de dos anys a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, ha de desenvolupar el currículum formatiu en «disseny per a tothom», en tots els programes educatius, inclosos els universitaris, per a la formació de professionals en els camps del disseny i la construcció de l'entorn físic, l'edificació, les infraestructures i obres públiques, el transport, les comunicacions i telecomunicacions i els serveis de la societat de la informació.

Disposició final onzena. *Règim d'infraccions i sancions.*

El Govern, en el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, ha de remetre a les Corts un projecte de llei que estableixi el règim d'infraccions i sancions en matèria d'igualtat d'oportunitats i no-discriminació de les persones amb discapacitat.

Disposició final dotzena. *Llenguatge de signes.*

En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha de regular els efectes que tindrà el llenguatge de signes espanyol, a fi de garantir a les persones sordes i amb discapacitat auditiva la possibilitat del seu aprenentatge, coneixement i ús, així com la llibertat d'elecció respecte als diferents mitjans utilitzables per a la seva comunicació amb l'entorn. Aquests efectes han de tenir una aplicació gradual en els diferents àmbits als quals es refereix l'article 3 d'aquesta Llei.

Disposició final tretzena. *Sistema arbitral.*

En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern, amb l'audiència prèvia dels sectors interessats i de les organitzacions representatives de les persones amb discapacitat i les seves famílies, ha d'establir el sistema arbitral que preveu l'article 17 d'aquesta Llei.

Disposició final catorzena. *Fonament constitucional.*

1. Aquesta Llei es dicta a l'empara de la competència exclusiva de l'Estat per regular les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i el compliment dels deures constitucionals, d'acord amb l'article 149.1.1a de la Constitució.
2. La secció 2a del capítol III es dicta a l'empara de la competència de l'Estat en matèria de legislació processal, d'acord amb l'article 149.1.6a de la Constitució.

Disposició final quinzena. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 2 de desembre de 2003.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

ANNEX NÚMERO 10: Descripció de les discapacitats que es troben al programa de FORMACIÓ D'ADULTS de la Fundació Astrid 21.

DISCAPACITAT	DESCRIPCIÓ DE LES CARACTERÍSTIQUES PRINCIPALS.
RETARD MENTAL LLEUGER	Poden desenvolupar habilitats socials de comunicació, i tenen capacitat per adaptar-se i integrar-se en el món laboral. Presenten retard mínim en les àrees perceptives i motores.
RETARD MENTAL MODERAT	En formen part el 10% de la població afectada. Una gran part tenen etiologies físiques com a causa del seu retard. Poden mantenir una conversa i aprendre habilitats de comunicació en l'etapa infantil. Amb un entrenament professional i una supervisió moderada poden cuidar-se sols. És difícil que puguin ser independents, però en general són actius i poden exercir treballs protegits, capaços de participar en relacions socials força acceptables podent mantenir converses simples.
TRASTORN DE LA PERSONALITAT	El trastorn de personalitat està determinat per un conjunt d'afeccions psiquiàtriques que alteren el normal desenvolupament de les relacions interpersonals. Encara que la seva causa no poden ser determinades amb exactitud, els especialistes parlen de l'existència de diversos factor genètics i ambientals que contribueixen al seu desenvolupament.
TRASTRON DE L'APRENENTATGE	Els Trastorns de l'aprenentatge constitueixen un conjunt de problemes que interfereixen significativament en el rendiment a l'escola, dificultant l'adequat progrés del nen i la consecució de les metes marcades en els diferents plans educatius. Tot i que solen presentar-se conjuntament amb alteracions en el funcionament del sistema nerviós central, no són el resultat d'un retard mental associat, d'una privació sensorial o d'un trastorn emocional greu. Per contra, aquests trastorns sorgeixen d'alteracions dels processos cognitius. És probable que hi hagi alguna alteració biològica secundària, però, el que els caracteritza és que el dèficit es dóna només en una àrea molt concreta. Els més habituals són els que fan referència a l'adquisició de la lectura (dislèxia), a l'escriptura o al càlcul

TRASTORN DEL LLENGUATGE	Les alteracions, anomalies, pertorbacions o trastorns del llenguatge dificulten, de manera més o menys persistent, la comunicació lingüística, afectant no sol a aspectes lingüístics (fonològics, sintàctics o semàntics, tant en el nivell de comprensió i descodificació com d'expressió o producció - codificació), sinó també intel·lectuals i de la personalitat, interferint en les relacions i rendiment escolar, social i familiar dels individus afectats
TRASTORN DE L'AFECTIVITAT	L'afectivitat és la capacitat natural de l'individu per a experimentar afectes. Això provoca que el trastorn d'aquest és una alteració de la capacitat de sentir aquests sentiments.
TRASTORN DEL DESENVOLUPAMENT	El trastorn generalitzat del desenvolupament o TGD (en anglès *Pervasive Developmental Disorder* o *PDD*) està definit pel DSM-IV des de 1994 i es divideix en cinc categories: 1. Síndrome autista (autisme de Kanner) 2. Síndrome de Rett 3. Trastorn desintegrativo de la infància 4. Síndrome d'Asperger 5. Trastorn generalitzat del desenvolupament no especifica El DSM classifica aquests trastorns en la categoria dels trastorns del desenvolupament des de la publicació del DSM-III, en 1981 (abans, els assimilava a psicosi). Per al CIE-10, els TGD (codi F84) es defineixen com un "grup de trastorns caracteritzats per alteracions qualitatives de les interaccions socials recíproques i modalitats de comunicació, així com per un repertori d'interessos i d'activitats restringit, estereotipat i repetitiu. Aquestes anomalies qualitatives constitueixen una característica pervasiva del funcionament del subjecte, en totes les situacions". Els trastorns generalitzats del desenvolupament (TGD) tenen en comú una associació de símptomes coneguda amb el nom de "tríada de Wing", del nom de la investigadora anglesa que va provar mitjançant un estudi clínic i estadístic que aquesta associació de tres categories de símptomes apareixia més sovint de la simple casualitat perquè es tractava, en efecte, d'una síndrome (conjunt de símptomes que actuen en conjunt). Són:

	1. trastorns de la comunicació verbal i no verbal 2. trastorns de les relacions socials 3. centres d'interès restringits i/o conductes repetitives La severidad dels símptomes varia d'una persona a una altra (d'aquí la subdivisión actual en 5 categories). És variable en el transcurs de la vida, amb una relativa tendència espontània a la millora fins i tot en absència d'una responsabilitat educativa específica, però aquesta evolució espontània favorable segueix en general sent molt modesta salvo en les formes menys severes, i excloent la síndrome de Rett, l'evolució de la qual neurológica és particular. Per tant, és possible que diverses persones que presentin dificultats d'intensitat molt variables rebin el diagnòstic de TGD. D'aquí la noció de "espectre autista" per a designar l'extensió dels trastorns característics dels TGD.
INTEL·LIGÈNCIA LÍMIT	Les persones amb intel·ligència límit són aquelles que tenen un quocient intel·lectual situat entre 70 i 85, essent la mitjana entre 85 i 115, just per sota del que considera l'Organització Mundial de la Salut dins de la normalitat. A més presenten un dèficit en la capacitat adaptativa al menys en dues de les següents àrees: comunicació, cura personal, vida domèstica, habilitats socials/interpersonals, utilització dels recursos comunitaris, autocontrol, habilitats acadèmiques, treball, oci, salut i seguretat. Aquests dèficits no impedeixen un bon grau d'autonomia en les activitats de la vida diària però sí fan que siguin persones especialment vulnerables amb dificultats personals i socials per a enfrontar-se a les exigències d'un entorn competitiu essent necessari un suport limitat continu o discontinu.
SÍNDROME DE DOWN	El síndrome de Down és un trastorn genètic causat per la presència d'una còpia extra del cromosoma 21 (o una part del mateix), en comptes dels dos habituals (trisomia del parell 21), caracteritzat per la presència d'un grau variable de retard mental i uns trets físics peculiars que li donen un aspecte recognoscible. És la causa més freqüent de discapacitat psíquica congènita. No es coneixen amb exactitud les causes que provoquen l'excés cromosòmic, encara que es

	relaciona estadísticament amb una edat materna superior als 35 anys. Les persones amb síndrome de Down tenen una probabilitat una mica superior a la de la població general de patir algunes patologies, especialment de cor, sistema digestiu i sistema endocrí, a causa de l'excés de proteïnes sintetitzades pel cromosoma de més. Els avanços actuals en el desxifrat del genoma humà estan desvetllant alguns dels processos bioquímics subjacents al retard mental, però en l'actualitat no existeix cap tractament farmacològic que hagi demostrat millorar les capacitats intel·lectuals d'aquestes persones. Les teràpies d'estimulació precoç i el canvi en la mentalitat de la societat, per contra, sí estan suposant un canvi qualitatiu positiu en les seves expectatives vitals.
HIPOACÚSTICA	La pèrdua parcial de la capacitat auditiva rep el nom d'hipoacústica. Aquesta pot presentar-se en major o menor grau, segons l'umbral auditiu (l'estímul sonor més dèbil) que pot percebre una persona. La hipoacústica o sordera pot classificar-se de forma quantitativa (segons la quantitat de pèrdua d'audició), topogràfica (d'acord al lloc on es troba la lesió que produeix el dèficit), etiològica (per l'etiologia de la hipoacústica) o locutiva (en relació amb el llenguatge).
ALTERACIÓ DE LA CONDUCTA	Les alteracions de la conducta comprenen una sèrie de comportaments anormals des del punt de vista socio-cultural d'una intensitat, freqüència i durada tals que comporten una alta probabilitat de posar en grau compromís la integritat de l'individu o dels altres, o que comporta una limitació clara de les activitats de l'individu i una restricció important en la seva participació en la comunitat.
AUTISME	L'autisme (de vegades denominat autisme "clàssic") és la malaltia més comuna dins del grup dels trastorns del desenvolupament, conegut com a trastorns de l'espectre autista. Es caracteritza per una escassa interacció social, problemes en la comunicació verbal i no verbal, activitats i interessos greument limitats, inusuals i repetitius. Altres trastorns de l'espectre autista inclouen la síndrome d'Asperger, la síndrome de Rett, el trastorn desintegratiu infantil i el trastorn general del desenvolupament no especificat o atípic. Un de cada 155 nens presenten un trastorn de

	l'espectre autista. Els homes tenen quatre vegades més probabilitat de presentar-lo que les dones, però sovint aquestes el pateixen més severament que ells.
SÍNDROME D'ASPERGER	La síndrome o trastorn d'Asperger s'enquadra dins els trastorns generalitzats del desenvolupament, als que una vegada exclosos el trastorn infantil desintegratiu i la síndrome de Rett hem de considerar equivalents als denominats trastorns de l'espectre autista.
RETARD MADURATIU	Es tracta d'un retard general en la maduració dels sistema nerviós central que provoca un alentiment en el ritme d'adquisició de les etapes del desenvolupament, presentant un pensament més infantil del que li correspondria i unes habilitats per sota de les que li correspondrien per l'edat. Generalment solen haver-hi de 2 a 3 anys de desfasament que a mesura que va creixent va normalitzant.
DISMINUCIÓ DE L'EFICIÈNCIA VISUAL	Baixada gradual de la capacitat visual.
HEMIPARÈSIA ESQUERRE	L'hemiparèsia és una parèsia d'una meitat del tronc i extremitats del mateix costat. Quan el grau d'afectació és complet (paràlisi) llavors s'anomena hemiplegia Una parèsia és una pèrdua incompleta de la mobilitat d'un múscul o d'un grup de músculs, produïda generalment per una lesió o alteració patològica del còrtex cerebral motor i les seves vies piramidals eferents, de les neurones de les banyes anteriors de la medul·la espinal, dels nervis cranials o dels nervis perifèrics. A la pèrdua de mobilitat total s'anomena paràlisi. Segons la distribució topogràfica de les paràlisis, en el tronc i extremitats, hom distingeix la tetraparèsia, l'hemiparèsia, la paraparèsia i la monoparèsia.
SÍNDROME DE WEST	El síndrome de West o síndrome dels espasmes infantils és una encefalopatia (alteració cerebral) epilèptica de la infància, greu i poc freqüent. Els nens amb Síndrome de West solen manifestar la malaltia entre els 3 i 6 mesos d'edat, encara que en ocasions això passa fins als dos anys. El Síndrome de West sempre general algun grau de retard global en el desenvolupament infantil i, a pesar de que el coneixement sobre ell ha millorat considerablement, encara hi ha casos en els que no es diagnostica a temps,

ANNEX NÚMERO 11: Taula del buidatge específic de la prova de FORMACIÓ LABORAL.

CODI	FORMACIÓ LABORAL	Concepte currículum	Parts currículum	Funcionalitat currículum	Concepte contracte	Tipologies contracte	Sap el seu contracte	Concepte nòmina	Diferència entre nòmina i salari	Parts nòmina
FA201101										
FA201102	30/45 = 6.7	5	4	4	4	1	3	3	4	2
FA201103										
FA201104	23/45 = 5.1	5	5	5	4	0	4	0	0	0
FA201105	18/45 = 4	1	2	1	4	3	4	1	2	0
FA201106	27/45 = 6	1	2	2	4	3	4	4	4	3
FA201107	28/45 = 6.2	4	4	3	3	3	3	3	3	2
FA201108	22/45 = 4.8	4	3	3	3	3	3	2	0	1
FA201109										
FA201110	19/45 = 4.2	3	2	2	2	1	3	4	0	2
FA201111	31/45 = 6.9	5	5	5	3	1	3	3	4	2
FA201112										
FA201113	11/45 = 2.4	1	1	1	2	1	2	1	1	1

FA201114	0/45 = 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FA201115	17/45 = 3.7	1	4	1	2	1	3	3	0	2
FA201116	27/45 = 6	4	3	4	2	3	4	4	0	3
FA201117	33/45 = 7.3	4	0	4	4	4	4	4	4	3
FA201118										
FA201119	9/45 = 2	0	1	0	1	1	3	2	0	1
FA201120	10/45 = 2.2	1	2	1	0	1	4	1	0	0
FA201121	23/45 = 5.1	3	1	3	1	2	4	3	4	2
FA201122	8/45 = 1.7	1	1	1	1	1	1	1	0	1
FA201123	5/45 = 1.1	2	1	0	0	1	0	1	0	0
FA201124	27/45 = 6	2	2	3	3	3	1	4	5	4
FA201125	22/45 = 4.8	3	1	2	4	3	4	3	1	1
FA201126	34/45 = 7.5	5	4	4	4	3	4	3	4	3
FA201127	20/45 = 4.4	3	1	2	1	2	2	2	4	3
FA201128	13/45 = 2.8	2	2	3	2	2	0	2	0	0
FA201129	13/45 = 2.3	1	1	2	2	1	2	2	0	2

FA201130	32/45 = 7.1	4	4	4	3	4	4	3	4	2
FA201131	7/45 = 1.5	1	2	1	1	0	0	2	0	0
FA201132	21/45 = 4.6	2	1	3	3	2	4	3	1	2
FA201133										
FA201134	20/45 = 4.4	4	1	1	3	3	0	3	2	3
FA201135	35/45 = 7.7	4	4	4	4	4	4	4	4	3
FA201136	11/45 = 2.4	1	1	1	4	3	0	1	0	0
FA201137	13/45 = 2.8	1	1	2	1	1	2	2	0	3
FA201138	17/45 = 3.7	3	2	2	1	2	4	2	0	1
FA201139	6/45 = 1.3	1	1	2	2	0	0	0	0	0
FA201140	7/45 = 1.5	1	1	1	1	1	2	0	0	0
FA201141	25/45 = 5.5	4	4	3	3	2	4	3	1	1
FA201142	30/45 = 6.7	4	4	4	4	3	4	4	0	3
FA201143										
FA201144	14/45 = 3.1	3	1	1	2	1	1	2	2	1

ANNEX NÚMERO 12: Taula del buidatge específic de la prova d'ECONOMIA DOMÈSTICA.

CODI	ECONOMIA DOMÈSTICA	Reconeix i opera amb euros	Operacions supermercat	Operacions nòmina	Preus reals	Sumar nombres naturals	Sumar nombres decimals	Restar nombres naturals	Restar nombres decimals	Multiplicar	Dividir una xifra	Dividir dues xifres
FA201101												
FA201102	30/55 = 5.5	4	4	3	3	4	1	1	1	5	4	0
FA201103												
FA201104												
FA201105	14/55 = 2.5	3	0	0	0	3	2	5	1	0	0	0
FA201106												
FA201107												
FA201108	6/20 = 3	3	3			0		0				
FA201109	14/20 = 7	3	4			4		3				
FA201110												
FA201111	27/55 = 5	5	5	3	3	4	1	4	1	1	0	0
FA201112												
FA201113	9/20 = 4.5	3	1			4		1				
FA201114	4/20 = 2	2	1			1		0				

FA201115	14/55 = 2.5	1	1	1	0	4	0	2	2	2	1	0
FA201116	42/55 = 7.6	4	5	3	2	5	3	5	3	4	5	3
FA201117	31/55 = 5.6	4	3	4	4	5	5	4	2	0	0	0
FA201118	8/20 = 4	1	0			4		3				
FA201119	11/20 = 5.5	2	3			4		2				
FA201120	7/55 = 1.3	3	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0
FA201121	28/55 = 5.1	4	5	0	0	4	1	4	3	3	4	0
FA201122	4/20 = 2	2	2			0		0				
FA201123												
FA201124	20/20 = 10	5	5			5		5				
FA201125	30/55 = 5.5	5	5	3	1	4	3	4	1	3	1	0
FA201126	32/55 = 5.8	4	5	2	1	4	1	4	1	5	3	2
FA201127	22/55 = 4	4	4	3	1	4	1	4	1	0	0	0
FA201128	29/55 = 5.2	4	3	1	0	5	3	5	0	3	5	0
FA201129	2/55 = 1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FA201130												

FA201131	14/20 = 7	3	3			4		4				
FA201132	14/55 = 2.5	3	3	1	1	4	0	1	0	0	1	0
FA201133	15/20 = 7.5	3	4			4		4				
FA201134	17/55 = 3	4	2	0	1	3	2	0	0	1	4	0
FA201135	42/55 = 7.6	3	4	3	3	5	4	5	5	5	4	1
FA201136	9/20 = 4.5	3	0			3		3				
FA201137	13/55 = 2.4	2	1	2	0	3	0	4	0	1	0	0
FA201138												
FA201139												
FA201140	10/20 = 5	2	2			4		2				
FA201141	10/55 = 1.8	3	1	0	0	4	0	0	0	2	0	0
FA201142	44/55 = 8	4	5	0	4	5	3	5	3	5	5	5
FA201143	0/20 = 0	0	0			0		0				
FA201144	8/55 = 1.4	2	1	0	0	5	0	0	0	0	0	0

ANNEX NÚMERO 13: Taula del buidatge específic de la prova de CULTURA GENERAL.

CODI	CULTURA GENERAL	Dades personals	Sap la moneda actual	Reconeix on viu	Nocions política	Titular noticia	Informació notícia.
FA201101							
FA201102	21/30 = 7	5	4	3	2	4	3
FA201103	3/25 = 1.2		0	0	0	3	0
FA201104	18/25 = 7.2		4	5	1	4	4
FA201105	23/30 = 7.6	4	4	5	3	4	3
FA201106	19/30 = 6.3	4	4	2	2	4	3
FA201107	21/30 = 7	5	5	3	2	4	3
FA201108	15/30 = 5	4	3	2	0	4	2
FA201109	9/25 = 3.6		2	1	1	4	1
FA201110	15/30 = 5	5	0	3	1	4	2
FA201111	28/30 = 9.3	5	5	5	5	4	4
FA201112							
FA201113	11/30 = 3.6	4	3	0	0	3	1
FA201114	6/30 = 2	3	0	0	1	1	1
FA201115	19/30 = 6.3	4	5	3	0	4	3
FA201116	21/30 = 7	5	4	1	2	4	5
FA201117	27/30 = 9	5	5	5	5	4	3
FA201118	6/25 = 2.4		3	0	0	3	0
FA201119	19/30 = 6.3	4	4	2	4	4	1
FA201120	19/30 = 6.3	5	4	5	2	2	1
FA201121	13/30 = 4.3	5	4	1	0	2	1
FA201122	20/30 = 6.6	4	4	3	3	4	2
FA201123	12/30 = 4	2	3	1	4	1	1
FA201124	20/30 = 6.6	5	4	2	3	4	2

FA201125	27/30 = 9	5	5	5	5	4	3
FA201126	26/30 = 8.6	5	5	5	5	4	2
FA201127	19/30 = 6.3	5	4	3	2	3	2
FA201128	19/30 = 6.3	5	4	4	0	4	2
FA201129	6/30 = 2	2	4	0	0	0	0
FA201130	17/30 = 5.7	5	4	4	0	2	2
FA201131	11/30 = 3.7	3	3	0	0	4	1
FA201132	11/30 = 3.6	1	4	0	0	3	3
FA201133	11/25 = 4.4		4	1	0	4	2
FA201134	21/30 = 7	5	5	3	2	3	3
FA201135	28/30 = 9.3	5	5	5	5	4	4
FA201136	14/30 = 4.6	4	5	0	0	4	1
FA201137	23/30 = 7.6	4	5	5	3	4	2
FA201138	19/30 = 6.3	5	5	1	1	4	3
FA201139	13/30 = 4.3	2	4	1	1	4	1
FA201140	8/30 = 2.6	1	2	1	1	2	1
FA201141	23/30 = 7.6	4	4	5	4	4	2
FA201142	16/30 = 5.3	5	4	1	0	4	2
FA201143	5/25 = 2		4	0	0	1	0
FA201144	20/30 = 6.6	3	3	3	4	4	3